

Νέος Πυλώνας Κρητικής Οικονομίας

Δρ. Γιώργος Παπαμιχαήλ

Συλλογική Ισχύς
ως Επιταχυντής
Ανάπτυξης

Βραχυχρόνια
Μίσθωση
Κρήτης

Νέα Αρχιτεκτονική
Επιχειρηματικής
Ανάπτυξης

ESG &
Χρηματοδότηση
Επιχειρήσεων

Παγκρήτια Ημερίδα
ΚΡΗΤΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΕΙΝ

«Αυθεντική Εμπειρία Φιλοξενίας»

24 | 10 | 2026

**Οροπέδιο
Λασιθίου**

6 6ο Κρητών Φιλοξενείν

Η Φιλοξενία που Επιστρέφει Αξία

της Σύνταξης

8 Οικονομία

Τα 6 παγκόσμια μέτωπα της Δύσης

του Γιώργου Ατσαλάκη

12 Συνέντευξη

Η Συλλογική Ισχύς ως Επιταχυντής Ανάπτυξης

Συνέντευξη της Μαρίας Πιτσικάκη

18 Τουρισμός

Ο τουρισμός στην εποχή των περιορισμένων φυσικών πόρων | Νερό, ενέργεια και η νέα έννοια της φιλοξενίας

του Γιώργου Πελεκανάκη

20 Συνέντευξη

Νέα αρχιτεκτονική επιχειρηματικής ανάπτυξης

Συνέντευξη του Βαγγέλη Καρκανάκη

26 Τουρισμός

Οι άνθρωποι είναι η καρδιά της φιλοξενίας

Η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού

ως αναπόσπαστο μέρος της φιλοξενίας

του Στράτου Γ. Πατσάκη

32 Βιοποικιλότητα

Ένα «θησαυροφυλάκιο» ζωής για τη Μεσόγειο

Η Πρώτη Μεσογειακή Βιοκλιματική Τράπεζα

Σπόρων στο MAIX

του Μιχάλη Χορευτάκη

36 Περιβάλλον

Νέα εποχή περιβαλλοντικών μετρήσεων

Παρουσίαση Environments.gr

42 Επιχειρήσεις

Το ESG δεν είναι απλά η επόμενη υποχρέωση των επιχειρήσεων | Είναι η επόμενη προϋπόθεση χρηματοδότησής τους

του Εμμανουήλ Ι. Βασιλάκη

46 Συνέντευξη

Νέος Πυλώνας Κρητικής Οικονομίας

Συνέντευξη του Δρ. Γιώργου Παπαμιχαήλ

54 Τουρισμός

Η Δυναμική και το Μέλλον της Βραχυχρόνιας

Μίσθωσης στην Κρήτη (2019-2025)

του Γιώργου Βασιλειάδη

46

Δρ. Γιώργος Παπαμιχαήλ

Ιδιοκτήτης - Εκδότης Κώστας Λιακάκης • Εμπορικό, Εμμανουήλ Δ. Λιναρίτης, marketing@cretanbusiness.gr • Εμπορικό, Διευθυντής Ανδρέας Οικονόμου andoikonomou@cretanbusiness.gr • Υπεύθυνος Επικοινωνίας, Γρηγόρης Λιακάκης, business@cretanbusiness.gr • Συνδρομές: contact@cretanbusiness.gr • Σύνταξη: cretan@cretanbusiness.gr • Επιμέλεια & Παραγωγή Idea Graphics Design • Υπεύθυνος Τυπογραφείου Ανδρέας Μποτζάκης, Τηλέφωνο 210 3301604, Τζαβέλα 10, Τ.Κ. 106 81 Αθήνα • Περιοδικό «ΚΡΗΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ» • Ψυταλλείας 8, Τ.Κ. 112 56 Αθήνα • Τηλέφωνα: Κρήτης 6950091666, 6909101159 Αθήνας 210 2117497 • web: http://www.cretanbusiness.gr • ISSN 2654-1300. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση κειμένων και φωτογραφιών χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη. Πηγές φωτογραφιών: Επιμελητήρια, Περιφέρεια Κρήτης, Φορείς.

Γιώργος Βασιλειάδης

Εμμανουήλ Ι. Βασιλάκης

Environments.gr

Μιχάλης Χορευτάκης

Στράτος Γ. Πατσάκης

Βαγγέλης Καρκανάκης

Γιώργος Πελεκανάκης

Μαρία Πιτισκάκη

Γιώργος Ατσαλάκης

Η Φιλοξενία που Επιστρέφει Αξία

Το «Κρητών Φιλοξενείν», η θεσμική δράση του «Κρητών Επιχειρείν», επιστρέφει το 2026 με μια εξέλιξη που αναβαθμίζει ουσιαστικά τον ρόλο και το εύρος του θεσμού. Το «Κρητών Επιχειρείν» συνεργάζεται διαχρονικά με τους κατά τόπους φορείς της αγοράς και τους θεσμικούς οργανισμούς της Κρήτης· φέτος όμως, η διοργάνωση αποκτά μια **νέα, επίσημη τριμερή συνδιοργάνωση** με τον **Δήμο Οροπεδίου Λασιθίου** και την **Πανελλήνια Ομοσπονδία Διευθυντών Ξενοδοχείων (ΠΟΔΙΞ)**. Η σύμπραξη αυτή σηματοδοτεί μια ώριμη φάση θεσμικής συνεργασίας και περιφερειακής συνοχής, ενισχύοντας τον χαρακτήρα του θεσμού ως σημείο συνάντησης φορέων, επαγγελματιών και κοινοτήτων.

Το «6ο Κρητών Φιλοξενείν» θα πραγματοποιηθεί το **Σάββατο 24 Οκτωβρίου 2026** στο **Οροπέδιο Λασιθίου**, έναν τόπο με ισχυρή πολιτισμική ταυτότητα και βαθιά σύνδεση με την κρητική παράδοση. Με κεντρικό άξονα την «**Αυθεντική Εμπειρία Φιλοξενίας**», η φετινή διοργάνωση εξετάζει πώς η καθημερινότητα της Κρήτης -οι άνθρωποι, οι γεύσεις, οι αξίες, οι ρυθμοί- μετατρέπεται σε εμπειρία υψηλής προστιθέμενης αξίας για τον επισκέπτη.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη στρατηγική σχέση της φιλοξενίας με τον **πρωτογενή τομέα**, ο οποίος εξελίσσεται σε ένα από τα πιο ισχυρά περιουσιακά στοιχεία του κρητικού τουρισμού. Τα προϊόντα της γης, οι παραγωγοί και οι πρακτικές καλλιέργειας λειτουργούν ως φορείς ταυτότητας και αυθεντικότητας, προσφέροντας ένα μοντέλο φιλοξενίας που υπερβαίνει το συμβατικό τουριστικό αφήγημα και συνδέει τον τόπο με την ιστορία και τον πολιτισμό του.

Το «Κρητών Φιλοξενείν» έχει πλέον εξελιχθεί σε θεσμό **υπερτοπικής εμβέλειας**. Η διοργάνωση **ξεπερνά τα όρια της Κρήτης**, καθώς φορείς από άλλες περιοχές της Ελλάδας έχουν ήδη απευθύνει επίσημες προτάσεις προς το «Κρητών Επιχειρείν» για τη διοργάνωση αντίστοιχων δράσεων εκτός νησιού. Η εξέλιξη αυτή επιβεβαιώνει ότι η κρητική φιλοξενία αποτελεί πλέον **εθνικό σημείο αναφοράς**, με δυναμική που υπερβαίνει τα γεωγραφικά όρια και αναδεικνύει την Κρήτη ως πρότυπο αυθεντικής φιλοξενίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Παράλληλα, το «Κρητών Φιλοξενείν» αποτελεί μια **σημαντική χορηγική ευκαιρία**, καθώς προσφέρει στους υποστηρικτές του **πολλαπλασιαστικά οφέλη σε βάθος χρόνου**. Οι χορηγικές συνεργασίες **δεν σταματούν όταν κλείνουν τα φώτα** μιας ημερίδας, έκθεσης ή συνεδρίου· συνεχίζουν να αποδίδουν αξία μέσα από τη **διαρκή ψηφιακή προβολή**. Όλες οι ημερίδες του θεσμού είναι διαθέσιμες **online** μέσω του επίσημου καναλιού YouTube του «Κρητών Επιχειρείν», ενώ οι ομιλίες ανεβαίνουν **μεμονωμένα ανά εισηγητή** μετά την εκδήλωση, ενισχύοντας την προσβασιμότητα και τη μακροχρόνια απήχηση του περιεχομένου.

Με τη χορηγική συμμετοχή, ο υποστηρικτής του θεσμού δεν αποκτά μόνο θεσμική και ψηφιακή προβολή, αναγνωρίζεται παράλληλα η **κοινωνική του προσφορά στην κοινότητα**, καθώς η συμβολή του **εκτιμάται** και από την ευρύτερη **κοινωνία της Κρήτης**. Η συμμετοχή στο «Κρητών Φιλοξενείν» ενισχύει το **κύρος** και τη **δημόσια εικόνα** των χορηγών σε ένα περιβάλλον **υψηλής κοινωνικής αποδοχής**.

Οι ζωντανές θεάσεις της ημερίδας ξεπερνούν τις **1.300**, πριν ακόμη προστεθούν οι επιμέρους προβολές των εισηγήσεων που ακολουθούν. Η απήχηση της διοργάνωσης συνεχίζεται πολύ μετά την ολοκλήρωσή της, με την προβολή των συνεργατών να παραμένει ενεργή, θεσμική και μετρήσιμη, προσφέροντας **επικοινωνιακή, εμπορική και θεσμική αξία που διαρκεί στον χρόνο.**

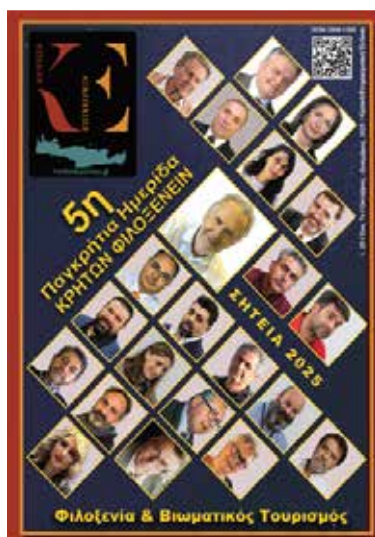
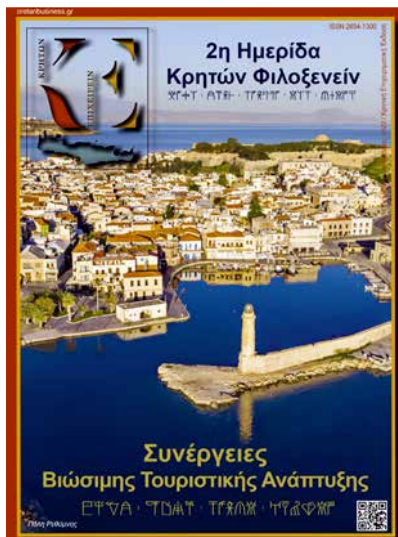
Επιπλέον, τα επαναλαμβανόμενα ενημερωτικά **δελτία** που αποστέλλονται **πριν και μετά** από κάθε διοργάνωση —και τα οποία περιλαμβάνουν και την εμφάνιση των χορηγών— φτάνουν σε **πάνω από 16.000 αποδέκτες** ανά αποστολή. Η υψηλή αυτή διανομή ενισχύει τη χορηγική προβολή και επιβεβαιώνει ότι η συμμετοχή στο «Κρητών Φιλοξενείν» προσφέρει

μετρήσιμη, επαναλαμβανόμενη και ευρείας εμβέλειας επικοινωνιακή αξία.

Τέλος, όπως κάθε χρόνο, το «Κρητών Επιχειρείν» θα αφιερώσει το **4ο τεύχος του 2026 (Οκτώβριος–Δεκέμβριος)** στην πλήρη παρουσίαση της Ημερίδας και του Κρητών Φιλοξενείν, με **όλο το υλικό, τις εισηγήσεις, τις δράσεις και τα αποτελέσματα**, διασφαλίζοντας τη θεσμική καταγραφή, την προβολή και τη συνέχεια του θεσμού.

Η διοργάνωση τελεί **υπό την Αιγίδα υπουργείων και όλων των ενδιαφερόμενων επιχειρηματικών φορέων της Κρήτης**, γεγονός που ενισχύει ακόμη περισσότερο τον θεσμικό της χαρακτήρα και την εμβέλειά της.

*Με εκτίμηση,
Η Ομάδα του Κρητών Επιχειρείν*

Τα 6 παγκόσμια μέτωπα της Δύσης

του Γιώργου Ατσαλάκη

Γιώργος Σ. Ατσαλάκης
Οικονομολόγος,
Αναπληρωτής Καθηγητής
Πολυτεχνείου Κρήτης
Εργαστήριο Επιστημονικών
Δεδομένων

Η διεθνής τάξη που διαμορφώθηκε μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου εισέρχεται σε μια περίοδο βαθιάς αναθεώρησης. Για περισσότερο από τρεις δεκαετίες οι Ηνωμένες Πολιτείες λειτούργησαν ως η κυρίαρχη παγκόσμια δύναμη, διαθέτοντας στρατιωτική, οικονομική, τεχνολογική και χρηματοπιστωτική υπεροχή. Σήμερα όμως η Δύση βρίσκεται αντιμέτωπη με μια διαφορετική πραγματικότητα. Δεν αντιμετωπίζει έναν μοναδικό αντίπαλο, όπως κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, αλλά μια σειρά ταυτόχρονων προκλήσεων που εκτείνονται από την Ευρώπη μέχρι τον Ινδο-Ειρηνικό και από τη Μέση Ανατολή έως την Αφρική.

Το κρίσιμο χαρακτηριστικό αυτής της νέας εποχής είναι ότι οι αντίπαλοι της Δύσης δεν χρειάζεται να επιτύχουν μια ολοκληρωτική νίκη. Αρκεί να δημιουργήσουν αρκετές ταυτόχρονες εστίες έντασης ώστε να εξαντλήσουν τους οικονομικούς, στρατιωτικούς και βιομηχανικούς πόρους των Ηνωμένων Πολιτειών και των συμμάχων τους. Η στρατηγική αυτή θυμίζει περισσότερο πόλεμο φθοράς παρά κλασική γεωπολιτική αναμέτρηση.

Σήμερα διακρίνονται έξι μεγάλα μέτωπα στα οποία δοκιμάζεται η συνοχή και η αντοχή της Δύσης: η Ουκρανία, η Ταϊβάν, η Νότια Σινική Θάλασσα, η Μέση Ανατολή, η Βόρεια Κορέα και η Αφρική.

1. Ουκρανία: Η φθορά της βιομηχανικής ισχύος:

Το ουκρανικό μέτωπο αποτελεί το πιο άμεσο πεδίο αντιπαράθεσης μεταξύ της Δύσης και της Ρωσίας. Παρά τη σημαντική στρατιωτική και οικονομική βοήθεια που έχει προσφέρει το ΝΑΤΟ, η σύγκρουση ανέδειξε ένα κρίσιμο πρόβλημα: η κατανάλωση πυρομαχικών και στρατιωτικού υλικού είναι πολύ μεγαλύτερη από την

ικανότητα παραγωγής τους.

Η σύγκρουση εξελίχθηκε σε έναν πόλεμο βιομηχανικής αντοχής. Η παραγωγή πυραύλων, βλημάτων πυροβολικού, drones και αντιαεροπορικών συστημάτων αποδείχθηκε ανεπαρκής σε σχέση με τις ανάγκες ενός παρατεταμένου πολέμου. Η Δύση συνειδητοποίησε ότι η μεταψυχροπολεμική αποβιομηχάνιση και η μείωση των αμυντικών αποθεμάτων δημιούργησαν στρατηγικά κενά.

Παράλληλα, η Ρωσία προσαρμόστηκε σε οικονομία πολέμου, αυξάνοντας σημαντικά την παραγωγή στρατιωτικού εξοπλισμού. Το αποτέλεσμα είναι μια κατάσταση όπου η σύγκρουση τείνει να παγώσει χωρίς καθαρό νικητή, διατηρώντας όμως ανοιχτό ένα μέτωπο που απορροφά τεράστιους πόρους.

2. Ταϊβάν: Η καρδιά της τεχνολογικής ισχύος: Η Ταϊβάν αποτελεί ίσως το πιο κρίσιμο στρατηγικό σημείο του πλανήτη. Το ενδιαφέρον δεν αφορά μόνο την εδαφική διαμάχη μεταξύ Κίνας και Ταϊβάν αλλά κυρίως την τεχνολογική διάσταση της κρίσης.

Η Ταϊβάν παράγει περισσότερο από το 60% των παγκόσμιων ημιαγωγών και πάνω από το 90% των πιο προηγμένων μικροτσιπ. Τα τσιπ αυτά αποτελούν τη βάση των σύγχρονων οπλικών συστημάτων, των τηλεπικοινωνιών, της τεχνητής νοημοσύνης και της ψηφιακής οικονομίας.

Η Κίνα φαίνεται να αποφεύγει ένα κλασικό σενάριο εισβολής. Αντί γι' αυτό εφαρμόζει στρατηγικές «γκρίζας ζώνης», όπως πίεση μέσω της ακτοφυλακής, παρεμβάσεις στις θαλάσσιες επικοινωνίες, διακοπές υποθαλάσσιων καλωδίων, διοικητικούς ελέγχους στη ναυσιπλοΐα, συνεχή στρατιωτική παρουσία γύρω από το νησί.

Ο στόχος δεν είναι απαραίτητα η άμεση κατάληψη της Ταϊβάν αλλά η σταδιακή δημιουργία μιας νέας πραγματικότητας που θα υπονομεύει την αυτονομία της χωρίς να προκαλεί άμεση στρατιωτική αντίδραση από τις Ηνωμένες Πολιτείες.

3. Νότια Σινική Θάλασσα: Ο έλεγχος των θαλάσσιων δρόμων: Σχεδόν το ένα τρίτο του παγκόσμιου εμπορίου διέρχεται από τη Νότια Σινική Θάλασσα. Η περιοχή αυτή έχει μετατραπεί σε πεδίο σταδιακής αλλά συστηματικής επέκτασης της κινεζικής επιρροής. Η Κίνα έχει δημιουργήσει τεχνητά νησιά, στρατιωτικές εγκαταστάσεις και μόνιμες ναυτικές υποδομές, επιδιώκοντας να μεταβάλει τους κανόνες της περιοχής χωρίς άμεση στρατιωτική σύγκρουση. Η στρατηγική του Πεκίνου βασίζεται στη σταδιακή μετατόπιση της «κανονικότητας». Κάθε μικρό βήμα αλλάζει τη συμπεριφορά των γειτονικών κρατών και ενισχύει τον κινεζικό έλεγχο χωρίς να απαιτείται πολεμική αναμέτρηση.

Οι στρατιωτικές προσομοιώσεις αμερικανικών κέντρων στρατηγικής ανάλυσης δείχνουν ότι σε περίπτωση μεγάλης σύγκρουσης οι ΗΠΑ ενδέχεται να εξαντλήσουν τα αποθέματα πυραύλων μεγάλου βεληνεκούς μέσα στις πρώτες εβδομάδες. Αυτό αποκαλύπτει ένα κρίσιμο πρόβλημα παραγωγικής ικανότητας και στρατιωτικής ετοιμότητας.

4. Μέση Ανατολή: Η επιστροφή της ενεργειακής γεωπολιτικής: Η Μέση Ανατολή παραμένει ένα από τα πιο ασταθή μέτωπα για τη Δύση. Η σύγκρουση με το Ιράν απέδειξε ότι η περιοχή εξακολουθεί να επηρεάζει καθοριστικά την παγκόσμια οικονομία. Το κλείσιμο των Στενών του Ορμούζ προκάλεσε το μεγαλύτερο ενεργειακό σοκ από το 1973, αποδεικνύοντας ότι η παγκόσμια οικονομία παραμένει ευάλωτη στις εξελίξεις του Περσικού Κόλπου. Παράλληλα, το Ιράν χρησιμοποιεί ένα εκτεταμένο δίκτυο πληρεξουσίων δυνάμεων: Χούθι, φιλοϊρανικές πολιτοφυλακές, Χαμάς Χεζμπολάχ και άλλες περιφερειακές οργανώσεις.

Η ιδιαίτερη πρόκληση για τη Δύση είναι ότι αυτά τα δίκτυα μπορούν να προκαλούν διαρκή φθορά χωρίς να απαιτείται άμεση εμπλοκή της Τεχεράνης. Η πιθανότητα πυρηνικοποίησης της περιοχής δημιουργεί ακόμη μεγαλύτερες ανησυχίες. Εάν το Ιράν αποκτήσει πυρηνική δυνατότητα, η Σαουδική Αραβία, η Τουρκία και πιθανώς η Αίγυπτος ενδέχεται να ακολουθήσουν, μετατρέποντας τη Μέση Ανατολή σε μια πολυπυρηνική περιοχή.

5. Βόρεια Κορέα: Η αναβάθμιση μιας παλιάς απειλής: Η Βόρεια Κορέα δεν αποτελεί πλέον τον απομονωμένο και τεχνολογικά καθυστερημένο αντίπαλο των προηγούμενων δεκαετιών. Η συμμετοχή βορειοκορεατικών δυνάμεων στον πόλεμο της Ουκρανίας προσέφερε στην Βόρεια Κορέα πραγματική εμπειρία μάχης σε σύγχρονες συνθήκες πολέμου. Ταυτόχρονα, η συνεργασία με τη Ρωσία φαίνεται να επιτάχυνε την ανάπτυξη πυραυλικών και πυρηνικών δυνατοτήτων. Η χώρα αναπτύσσει διηπειρωτικούς πυραύλους, επενδύει σε πυρηνοκίνητα υποβρύχια, βελτιώνει τις δυνατότητες εκτόξευσης στερεών καυσίμων, χρηματοδοτεί μέρος των προγραμμάτων της μέσω κυβερνοεπιθέσεων και κλοπών κρυπτονομισμάτων.

Η Βόρεια Κορέα λειτουργεί ως στρατηγικός πολλαπλασιαστής πίεσης. Σε περίπτωση κρίσης στην Ταϊβάν, μπορεί να ανοίξει ένα δεύτερο μέτωπο στην Κορεατική Χερσόνησο, αναγκάζοντας τις Ηνωμένες Πολιτείες να διασπάσουν περαιτέρω τους πόρους τους.

6. Αφρική: Το μέτωπο των πρώτων υλών: Το πιο υποτιμημένο αλλά ίσως πιο κρίσιμο μέτωπο είναι η Αφρική. Η παραγωγή σύγχρονων οπλικών συστημάτων εξαρτάται από κοβάλτιο, λίθιο, χαλκό, νικέλιο, σπάνιες

γαίες. Η Κίνα έχει αποκτήσει κυρίαρχη θέση όχι μόνο στην εξόρυξη αλλά κυρίως στην επεξεργασία αυτών των υλικών. Ελέγχει τα περισσότερα κρίσιμα στάδια των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας. Παράλληλα, η ρωσική παρουσία μέσω του Africa Corps επεκτείνεται σε πολλές περιοχές της ηπείρου. Η Αφρική εξελίσσεται σε πεδίο ανταγωνισμού για τις πρώτες ύλες, τις υποδομές και την πολιτική επιρροή. Η σημασία της είναι τεράστια: χωρίς πρόσβαση στις απαραίτητες πρώτες ύλες, η Δύση δεν μπορεί να διατηρήσει την τεχνολογική και στρατιωτική της υπεροχή.

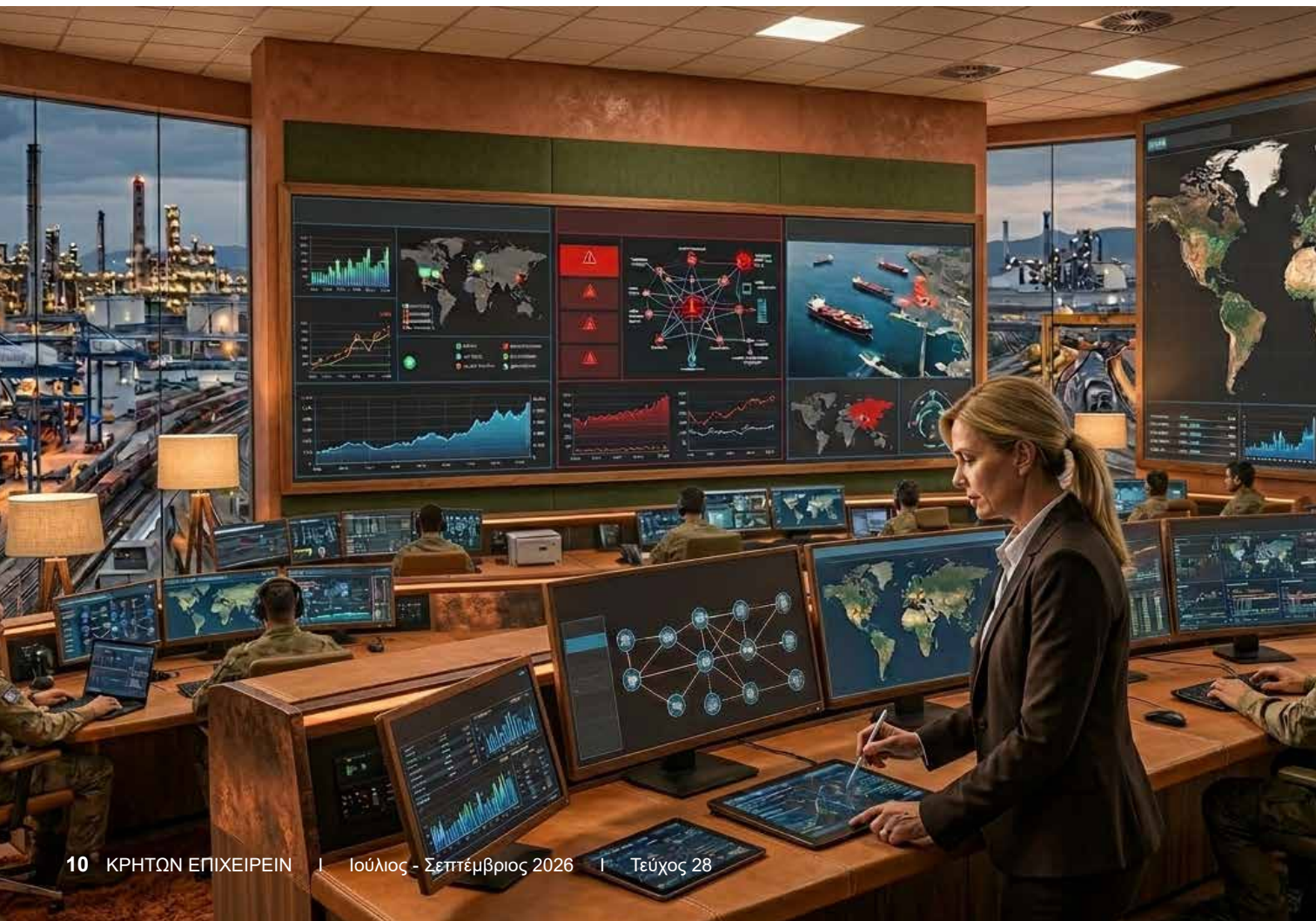
Το κοινό νήμα που συνδέει τα έξι μέτωπα: Το κοινό χαρακτηριστικό αυτών των έξι μετώπων είναι ότι κανένα δεν απαιτεί άμεση νίκη κατά της Δύσης. Η στρατηγική των αντιπάλων βασίζεται στη φθορά. Κάθε μέτωπο απορροφά πόρους, πολιτική προσοχή και βιομηχανική παραγωγή. Το πραγματικό ερώτημα δεν είναι αν οι Ηνωμένες Πολιτείες μπορούν να αντιμετωπίσουν μία κρίση. Η ιστορία δείχνει ότι μπορούν. Το ερώτημα είναι αν μπορούν να διαχειριστούν έξι κρίσεις ταυτόχρονα.

Εάν η Ουκρανία, η Ταϊβάν, η Μέση Ανατολή, η Βόρεια Κορέα, η Νότια Σινική Θάλασσα και η Αφρική κλιμακωθούν ταυτόχρονα, η δοκιμασία δεν θα αφορά

μόνο τη στρατιωτική ισχύ αλλά και την αντοχή της βιομηχανικής βάσης, των εφοδιαστικών αλυσίδων και των πολιτικών συμμαχιών της Δύσης.

Συμπέρασμα: Ο κόσμος εισέρχεται σε μια νέα περίοδο πολυπολικού ανταγωνισμού. Τα έξι μέτωπα που αντιμετωπίζει σήμερα η Δύση δεν είναι ανεξάρτητες κρίσεις αλλά στοιχεία ενός ευρύτερου στρατηγικού περιβάλλοντος. Η πραγματική πρόκληση για τις Ηνωμένες Πολιτείες δεν είναι να κερδίσουν έναν πόλεμο. Είναι να διατηρήσουν την ικανότητα να λειτουργούν αποτελεσματικά σε πολλαπλά μέτωπα ταυτόχρονα, χωρίς να εξαντλήσουν τους οικονομικούς, τεχνολογικούς και στρατιωτικούς τους πόρους.

Η ισορροπία ισχύος του 21ου αιώνα δεν θα καθοριστεί μόνο από στρατούς και όπλα. Θα καθοριστεί από την ανθεκτικότητα των κοινωνιών, τη δύναμη των βιομηχανικών συστημάτων, τον έλεγχο των κρίσιμων πρώτων υλών και την ικανότητα διαχείρισης πολλαπλών κρίσεων ταυτόχρονα. Αυτό είναι το πραγματικό διακύβευμα των έξι παγκόσμιων μετώπων της Δύσης. Και αυτό είναι το γεωπολιτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα διαμορφωθεί η νέα διεθνής τάξη των επόμενων δεκαετιών.

motorclub.gr

// MOTORCLUB

Αυτοκίνητα

Μηχανές

Enduro

Quads

Προτάσεις Διαδρομών

Πλατεία 18 Άγγλων, 1, Ηράκλειο
www.motorclub.gr
info@motorclub.gr
Τηλ.: 2810 222 408

Μαρία Πιτσικάκη
Ιδρύτρια και Πρόεδρος
Αναπτυξιακού Συλλόγου Γυναικών Επιχειρηματιών Κρήτης
Πρέσβειρα Γυναικείας Επιχειρηματικότητας Κρήτης

Η Συλλογική Ισχύς ως Επιταχυντής Ανάπτυξης

Η γυναικεία επιχειρηματικότητα στην Κρήτη βρίσκεται σε φάση αναδιάρθρωσης. Μετά από δύο δεκαετίες οργανικής ανάπτυξης, ο Αναπτυξιακός Σύλλογος Γυναικών Επιχειρηματιών Κρήτης περνά σε ένα νέο στάδιο. Από δίκτυο υποστήριξης σε μηχανισμό συστημικής επιρροής. Η επέκταση στα Χανιά, η αναβάθμιση της ετήσιας έκθεσης στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης και η ενίσχυση των συνεργασιών δεν αποτελούν απλώς δράσεις, συνιστούν αναπροσδιορισμό θέσης ενός φορέα που διεκδικεί πλέον ρόλο στην αρχιτεκτονική της περιφερειακής ανάπτυξης.

Το βασικό δεδομένο είναι σαφές. Η αγορά μεταβάλλεται ταχύτερα από ποτέ και οι γυναίκες επιχειρηματίες της Κρήτης δεν μπορούν να λειτουργούν σε μοντέλο «ατομικής πορείας». Η αξία δημιουργείται μέσα από δίκτυα, συνέργειες, πρόσβαση στη γνώση και εξωστρέφεια. Ο Σύλλογος λειτουργεί πλέον ως καταλύτης αυτής της μετάβασης, όχι ως παρατηρητής. Η γεωγραφική διεύρυνση, η αύξηση της συμμετοχής και η ενίσχυση της παρουσίας σε θεσμικά και πολιτιστικά οικοσυστήματα δημιουργούν ένα νέο πλαίσιο όπου η γυναικεία επιχειρηματικότητα δεν είναι περιφερειακός παίκτης, αλλά αναδύομενη δύναμη με πραγματικό οικονομικό αποτύπωμα.

Με την 23η έκθεση να σηματοδοτεί το πιο φιλόδοξο βήμα εξωστρέφειας μέχρι σήμερα και με την πανκρήτια ανάπτυξη να βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη, η Ιδρύτρια και Πρόεδρος του Συλλόγου Μαρία Πιτσικάκη μιλά στο «Κρητών Επιχειρείν» για τη στρατηγική, τα ρίσκα και τις ευκαιρίες ενός οργανισμού που δεν ακολουθεί την αγορά, την αναδιαμορφώνει.

Ποιο θεωρείτε ότι είναι σήμερα το μεγαλύτερο αναπτυξιακό στοίχημα για τις γυναίκες επιχειρηματίες στην Κρήτη και πώς ο Σύλλογος συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός πιο δυναμικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος;

Το μεγαλύτερο αναπτυξιακό στοίχημα σήμερα είναι η μετάβαση από την ατομική επιχειρηματική προσπάθεια στη δημιουργία ισχυρών δικτύων συνεργασίας, εξωστρέφειας και καινοτομίας. Οι γυναίκες επιχειρηματίες της Κρήτης διαθέτουν γνώσεις, δημιουργικότητα και επιμονή, όμως συχνά καλούνται να ανταποκριθούν σε πολλαπλούς ρόλους, γεγονός που περιορίζει τις δυνατότητες ανάπτυξης των επιχειρήσεών τους.

Κι εδώ έρχεται ο Σύλλογός μας, ο οποίος λειτουργεί ως ένας ζωντανός πυρήνας δικτύωσης, εκπαίδευσης και υποστήριξης. Μέσα από δράσεις προβολής, συνεργασίες με φορείς, ημερίδες και πρωτοβουλίες ενδυνάμωσης, δημιουργούμε ευκαιρίες για ανταλλαγή εμπειριών, ανάπτυξη συνεργειών και ενίσχυση της παρουσίας των γυναικείων επιχειρήσεων στην αγορά. Πιστεύουμε ότι η ανάπτυξη έρχεται όταν οι γυναίκες δεν λειτουργούν απομονωμένα αλλά ως μέλη μιας δυναμικής κοινότητας που εξελίσσεται μαζί. Άλλωστε, από το 2003 που έχει δημιουργηθεί ο Σύλλογος μέχρι σήμερα, έχει καταφέρει να ενώσει εκατοντάδες γυναίκες επιχειρηματίες από διαφορετικούς κλάδους, αποδεικνύοντας ότι η συλλογική δράση μπορεί να μετατραπεί σε αναπτυξιακή δύναμη για ολόκληρη την Κρήτη και όχι μόνο.

Φέτος ο Σύλλογος προχώρησε στη δημιουργία Ομάδας στα Χανιά. Ποια ανάγκη της αγοράς οδήγησε σε αυτή την απόφαση και πώς ενισχύει τον ρόλο του Συλλόγου σε ολόκληρη την Κρήτη;

Η ίδρυση της ομάδας Χανίων ήταν μια φυσική εξέλιξη της συνεχούς ανάπτυξης του Συλλόγου και της αυξανόμενης συμμετοχής γυναικών επιχειρηματιών από τη δυτική Κρήτη. Διαπιστώσαμε την ανάγκη για πιο άμεση παρουσία και ενεργή υποστήριξη σε μια περιοχή με έντονη επιχειρηματική δραστηριότητα και σημαντικές αναπτυξιακές προοπτικές. Αντίστοιχες ενέργειες θα πραγματοποιηθούν και στους άλλους νομούς.

Έτσι, δημιουργούμε ένα ισχυρότερο δίκτυο σε ολόκληρο το νησί, δίνοντας τη δυνατότητα σε περισσότερες γυναίκες να συμμετέχουν ενεργά στις δράσεις μας. Παράλληλα, ενισχύουμε τη συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών περιοχών της Κρήτης, αναδεικνύοντας τις τοπικές ιδιαιτερότητες αλλά και τα κοινά αναπτυξιακά

χαρακτηριστικά που μας ενώνουν.

Η ετήσια έκθεση των μελών μεταφέρεται για πρώτη φορά στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης στις Γούρνες. Τι σηματοδοτεί αυτή η αλλαγή και πώς αναβαθμίζει την παρουσία του Συλλόγου στην επιχειρηματική και πολιτιστική ζωή της Κρήτης;

Η μεταφορά της ετήσιας παρουσίασης των μελών μας στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης αποτελεί ένα σημαντικό βήμα εξωστρέφειας και αναβάθμισης της διοργάνωσης. Πρόκειται για έναν χώρο με ιδιαίτερη συμβολική και αναπτυξιακή σημασία, ο οποίος προσφέρει νέες δυνατότητες προβολής, δικτύωσης και συνεργασίας.

Η αλλαγή αυτή αντικατοπτρίζει την εξέλιξη του Συλλόγου και την ανάγκη να δώσουμε στα μέλη μας ένα ακόμη πιο σύγχρονο και δυναμικό περιβάλλον παρουσίασης του έργου τους. Παράλληλα, αναδεικνύει τον ρόλο μας όχι μόνο ως επιχειρηματικού φορέα αλλά και ως ενεργού παράγοντα της πολιτιστικής και κοινωνικής ζωής της Κρήτης, συνδέοντας την επιχειρηματικότητα με τη δημιουργία, την παράδοση και την καινοτομία.

Πώς εξελίσσεται ο ρόλος της γυναίκας στην επιχειρηματική ηγεσία και ποιες δεξιότητες θεωρείτε κρίσιμες για τη νέα γενιά στελεχών;

Τα τελευταία χρόνια βλέπουμε μια ουσιαστική μετατόπιση του ρόλου της γυναίκας στην επιχειρηματική ηγεσία. Οι γυναίκες δεν διεκδικούν απλώς θέση στα κέντρα λήψης αποφάσεων, διαμορφώνουν νέα πρότυπα ηγεσίας που βασίζονται στη συνεργασία, την προσαρμοστικότητα, την ενσυναίσθηση και τη στρατηγική σκέψη.

Για τη νέα γενιά στελεχών θεωρώ κρίσιμες τις δεξιότητες της ψηφιακής επάρκειας, της διαχείρισης αλλαγών, της επικοινωνίας, της δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων και της δια βίου μάθησης. Σε ένα περιβάλλον που μεταβάλλεται διαρκώς, η ικανότητα προσαρμογής και η συνεχής εξέλιξη αποτελούν ίσως τα σημαντικότερα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Ποιες μορφές καινοτομίας βλέπετε να αναδύονται πιο δυναμικά στην Κρήτη και πώς μπορούν οι γυναίκες επιχειρηματίες να αξιοποιήσουν αυτές τις ευκαιρίες;

Η Κρήτη διαθέτει ένα ιδιαίτερα δυναμικό οικοσύστημα καινοτομίας που συνδέει την έρευνα, την τεχνολογία, τον πρωτογενή τομέα, τον τουρισμό και τη δημιουργική οικονομία. Βλέπουμε

να αναπτύσσεται ο τουρισμός, οι νέες εφαρμογές στην αγροδιατροφή, στις ψηφιακές υπηρεσίες, στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην πράσινη οικονομία και στην αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης.

Οι γυναίκες επιχειρηματίες μπορούν να αξιοποιήσουν αυτές τις ευκαιρίες επενδύοντας στη γνώση, στις συνεργασίες και στην εξωστρέφεια. Η καινοτομία δεν αφορά μόνο την τεχνολογία, αφορά και νέους τρόπους οργάνωσης, προβολής και δημιουργίας αξίας. Η σύνδεση της Κρητικής ταυτότητας με σύγχρονες επιχειρηματικές πρακτικές μπορεί να αποτελέσει σημαντικό πλεονέκτημα για πολλές επιχειρήσεις.

Πώς μετράτε τον κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο των δράσεων του Συλλόγου στην τοπική αγορά και στην επιχειρηματική κοινότητα;

Ο αντίκτυπος των δράσεών μας αποτυπώνεται τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά. Μετράμε τη διαρκή αύξηση των μελών, τη συμμετοχή στις εκδηλώσεις, τις νέες συνεργασίες που προκύπτουν μέσα από το δίκτυό μας και τη διεύρυνση της παρουσίας των επιχειρήσεων σε νέες αγορές.

Εξίσου σημαντικά είναι όμως τα ποιοτικά αποτελέσματα: η ενδυνάμωση των γυναικών, η ανάπτυξη επιχειρηματικής κουλτούρας συνεργασίας, η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των νέων επιχειρηματιών και η δημιουργία ενός ισχυρού δικτύου αλληλοϋποστήριξης. Αυτά τα στοιχεία δεν αποτυπώνονται πάντα σε αριθμούς, αλλά αποτελούν τη βάση για τη βιώσιμη ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.

Ποιο είναι το επόμενο μεγάλο βήμα για τον Αναπτυξιακό Σύλλογο Γυναικών Επιχειρηματιών Κρήτης και πώς οραματίζετε την πορεία του την επόμενη πενταετία;

Όταν ιδρύσαμε τον Σύλλογο το 2003, ο στόχος μας ήταν να δώσουμε φωνή στις γυναίκες της επιχειρηματικότητας και να δημιουργήσουμε ένα δίκτυο αλληλοστήριξης και ανάπτυξης. Είκοσι τρία χρόνια μετά, ο Σύλλογος έχει εξελιχθεί σε έναν αναγνωρισμένο θεσμό, γνωστό όχι μόνο στην Κρήτη και στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, με σημαντικές συνεργασίες και ουσιαστική παρουσία στην οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου.

Το επόμενο μεγάλο μας βήμα είναι η ολοκλήρωση της πανκρήτιας παρουσίας μας. Η δημιουργία της Ομάδας Χανίων αποτελεί μόνο την αρχή. Στον σχεδιασμό μας βρίσκονται αντίστοιχες δομές στο Ρέθυμνο και στο Λασιθί, ώστε κάθε γυναίκα επιχειρηματίας της Κρήτης να έχει άμεση πρόσβαση στις δράσεις, στις ευκαιρίες και στο

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

■ Στηρίζουμε
 ■ Καινοτομούμε
 ■ Ενδυναμώνουμε
 ■ Δημιουργούμε
 ■ Ηγούμεστε
 ■ Αναδεικνύουμε

info@womencrete.gr
 www.womencrete.gr

Κρήτη
 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ
 2026

EUROPEAN REGION OF GASTRONOMY
 CRETE AWARDS 2026

ΜΕ ΤΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
 REGION OF CRETE

δίκτυο του Συλλόγου.

Παράλληλα, συνεχίζουμε να επενδύουμε σε στρατηγικές συνεργασίες με σημαντικούς επιστημονικούς και επιχειρηματικούς φορείς, όπως ο Πλοηγός, η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης και το MACC, δημιουργώντας γέφυρες μεταξύ επιχειρηματικότητας, εκπαίδευσης, καινοτομίας και πολιτισμού.

Ιδιαίτερα σημαντικό σταθμό αποτελεί η φετινή διοργάνωση της 23ης έκθεσής μας στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης. Μετά από 22 επιτυχημένες εκθέσεις Κρητικών προϊόντων, οικοτεχνίας και χειροτεχνίας, κάνουμε ένα τολμηρό

και καινοτόμο βήμα που σηματοδοτεί τη μετάβαση σε μια νέα εποχή εξωστρέφειας και αναβάθμισης. Η έκθεση αυτή δεν είναι απλώς μια διοργάνωση· είναι μια δήλωση εμπιστοσύνης στις δυνατότητες των γυναικών επιχειρηματιών της Κρήτης.

Οραματίζομαι τον Σύλλογο της επόμενης πενταετίας ακόμη πιο ισχυρό, ακόμη πιο εξωστρεφή και διεθνώς δικτυωμένο. Έναν Σύλλογο που θα συνεχίσει να στηρίζει τις γυναίκες της επιχειρηματικότητας, να προωθεί την καινοτομία, να αναδεικνύει τα Κρητικά προϊόντα και να συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της Κρήτης και της χώρας μας.

ΚΡΗΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

CretanBusiness.gr

Media Kit

Η πλατφόρμα του CretanBusiness.gr

Υψηλού επιπέδου Δημοσιογραφική Ψηφιακή Πύλη Επιχειρηματικής Ενημέρωσης,
Προβολής & Δικτύωσης

του Γιώργου Πελεκανάκη

Ο τουρισμός στην εποχή των περιορισμένων φυσικών πόρων

Γιώργος Πελεκανάκης
Πρόεδρος
Πανελλήνιας Ομοσπονδίας
Διευθυντών Ξενοδοχείων

Νερό, ενέργεια και η νέα έννοια της φιλοξενίας

Για δεκαετίες, η επιτυχία ενός τουριστικού προορισμού μετρίοταν με τον αριθμό των αφίξεων, τις διανυκτερεύσεις και τα έσοδα. Σήμερα όμως, μια νέα πραγματικότητα διαμορφώνεται. Η κλιματική αλλαγή, η λειψυδρία, το αυξανόμενο ενεργειακό κόστος και η ανάγκη για βιώσιμη ανάπτυξη θέτουν νέα δεδομένα για τη βιομηχανία της φιλοξενίας.

Σε έναν κόσμο όπου οι φυσικοί πόροι δεν είναι πλέον ανεξάντλητοι, το μέλλον του τουρισμού δεν θα καθοριστεί μόνο από το πόσους επισκέπτες μπορεί να φιλοξενήσει ένας προορισμός, αλλά κυρίως από το πόσο αποτελεσματικά μπορεί να διαχειριστεί τους πόρους που διαθέτει.

Η Μεσόγειος, και ιδιαίτερα οι νησιωτικές περιοχές, βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Οι υψηλότερες θερμοκρασίες, οι παρατεταμένες περίοδοι ξηρασίας και η αυξημένη ζήτηση για νερό και ενέργεια δημιουργούν σημαντικές πιέσεις στις τοπικές υποδομές.

Παράλληλα, η ανάπτυξη μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων, η αύξηση των επισκεπτών και οι αυξημένες απαιτήσεις για άνεση και πολυτέλεια οδηγούν σε ακόμη μεγαλύτερη κατανάλωση πόρων. Το ερώτημα που τίθεται πλέον δεν είναι αν πρέπει να αλλάξει το μοντέλο ανάπτυξης, αλλά πόσο γρήγορα μπορεί να προσαρμοστεί.

Παραδοσιακά η φιλοξενία συνδεόταν με την αφθονία. Πλούσιοι μπουφέςδες, μεγάλες πισίνες, συνεχής κλιματισμός και απεριόριστη κατανάλωση θεωρούνταν στοιχεία υψηλού επιπέδου εξυπηρέτησης.

Σήμερα όμως η έννοια της πολυτέλειας επαναπροσδιορίζεται. Η σύγχρονη φιλοξενία δεν ταυτίζεται με τη σπατάλη, αλλά με τη συνετή και έξυπνη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων.

Ένα ξενοδοχείο που αξιοποιεί προηγμένα συστήματα εξοικονόμησης νερού, επενδύει στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και μειώνει το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα δεν προσφέρει λιγότερα στον επισκέπτη. Αντίθετα προσφέρει μια εμπειρία που ανταποκρίνεται στις αξίες και τις προσδοκίες της νέας γενιάς ταξιδιωτών.

Η τεχνητή νοημοσύνη, τα έξυπνα συστήματα διαχείρισης κτιρίων, οι αισθητήρες κατανάλωσης και η ανάλυση δεδομένων επιτρέπουν πλέον στα

ξενοδοχεία να παρακολουθούν σε πραγματικό χρόνο την κατανάλωση νερού και ενέργειας, να εντοπίζουν διαρροές και να βελτιστοποιούν τη λειτουργία τους.

Η βιωσιμότητα παύει να αποτελεί μόνο περιβαλλοντική υποχρέωση και μετατρέπεται σε εργαλείο ανταγωνιστικότητας και οικονομικής ανθεκτικότητας.

Ο επισκέπτης αλλάζει και οι ταξιδιώτες της νέας εποχής αναζητούν αυθεντικές εμπειρίες και δίνουν ολοένα μεγαλύτερη σημασία στις πρακτικές βιωσιμότητας. Δεν αρκούνται πλέον στην ποιότητα των εγκαταστάσεων, αλλά ενδιαφέρονται για το αποτύπωμα που αφήνει το ταξίδι τους στον προορισμό που επισκέπτονται.

Η προστασία των φυσικών πόρων δεν αποτελεί μόνο ευθύνη των επιχειρήσεων, αλλά και μέρος της εμπειρίας που προσφέρεται στον επισκέπτη. Η ενημέρωση, η συμμετοχή και η καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης δημιουργούν μια νέα σχέση ανάμεσα στον ταξιδιώτη και τον τόπο που τον φιλοξενεί.

Το μέλλον του τουρισμού δεν θα κριθεί αποκλειστικά από την αύξηση των αφίξεων. Θα κριθεί από την ικανότητα των προορισμών να διατηρήσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων, να προστατεύσουν τους φυσικούς πόρους και να εξασφαλίσουν την ανθεκτικότητά τους απέναντι στις προκλήσεις του μέλλοντος. Άρα θα πρέπει να πάμε από την ποσότητα στην ανθεκτικότητα!

Η νέα εποχή απαιτεί ένα διαφορετικό μοντέλο ανάπτυξης. Έναν τουρισμό που θα παράγει αξία χωρίς να εξαντλεί τους πόρους από τους οποίους εξαρτάται.

Η φιλοξενία του μέλλοντος δεν θα χαρακτηρίζεται από την υπερκατανάλωση, αλλά από την ισορροπία. Η πραγματική πολυτέλεια δεν θα είναι η αφθονία αλλά η δυνατότητα να προσφέρουμε υψηλής ποιότητας εμπειρίες, διαφυλάσσοντας παράλληλα το νερό, την ενέργεια και το φυσικό περιβάλλον.

Ίσως τελικά η μεγαλύτερη πρόκληση για τον τουρισμό του 21ου αιώνα να μην είναι πώς θα προσελκύσει περισσότερους επισκέπτες, αλλά πώς θα συνεχίσει να τους φιλοξενεί με τρόπο που να εξασφαλίζει ότι και οι επόμενες γενιές θα μπορούν να απολαμβάνουν τους ίδιους προορισμούς.

Βαγγέλης Καρκανάκης
Πρόεδρος Επιμελητηρίου Ηρακλείου

Συνέντευξη
Βαγγέλη Καρκανάκη

Βαγγέλης Καρκανάκης
Πρόεδρος Επιμελητηρίου Ηρακλείου

Νέα αρχιτεκτονική επιχειρηματικής ανάπτυξης

Το Επιμελητήριο Ηρακλείου επιχειρεί μια σπάνια μετατόπιση για τα ελληνικά δεδομένα: από θεσμικός διαχειριστής σε μηχανισμό παραγωγής αξίας. Με παρεμβάσεις που αγγίζουν τη χρηματοδότηση, την καινοτομία και την εξωστρέφεια, επιχειρεί να αναβαθμίσει τον ρόλο του από «γραφείο μητρώου» σε πραγματικό μοχλό επιχειρηματικής ανάπτυξης. Η αγορά το δοκιμάζει καθημερινά και οι αριθμοί δείχνουν ότι η στροφή αποδίδει. Μικροπιστώσεις που εκταμιεύονται με ρυθμό, επιχειρήσεις που αποκτούν πρόσβαση σε νέα εργαλεία, συνεργασίες με την έρευνα που μετατρέπουν τη γνώση σε παραγωγική ισχύ.

Σε ένα περιβάλλον όπου η ψηφιοποίηση, η ενεργειακή μετάβαση και η πίεση για ανταγωνιστικότητα αναδιαμορφώνουν τον επιχειρηματικό χάρτη, το Επιμελητήριο επιδιώκει να λειτουργήσει ως ο πρώτος συνομιλητής της αγοράς, όχι ο τελευταίος κρίκος της γραφειοκρατίας. Η συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, η αξιοποίηση ευρωπαϊκών πόρων και η διασύνδεση με το ακαδημαϊκό οικοσύστημα της Κρήτης αποτελούν τα βασικά του στρατηγικά πλεονεκτήματα για την επόμενη φάση.

Ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου Ηρακλείου Βαγγέλης Καρκανάκης μιλά στο «Κρητών Επιχειρείν» για το πώς ένα περιφερειακό επιμελητήριο μπορεί να λειτουργήσει ως αναπτυξιακός κόμβος, για τους δείκτες απόδοσης, που δείχνουν αλλαγή πορείας και για το πενταετές πλάνο, που στοχεύει σε ένα πιο εξωστρεφές, πιο τεχνολογικό και πιο ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον στο νησί.

Ποιος είναι ο κεντρικός ρόλος του Επιμελητηρίου Ηρακλείου σήμερα;

Το Επιμελητήριο Ηρακλείου, τυπικά, αποτελεί τον θεσμικό εκπρόσωπο και τον στρατηγικό σύμμαχο των επιχειρήσεων του νομού. Ρόλος μας είναι να αφουγκραζόμαστε τις ανάγκες της αγοράς, να παρεμβαίνουμε τεκμηριωμένα προς την Πολιτεία και να προσφέρουμε πρακτικές υπηρεσίες που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα των μελών μας. Ωστόσο το Επιμελητήριο δεν μπορεί πλέον να λειτουργεί απλώς ως μητρώο επιχειρήσεων και πιστοποιητικά. Ο ρόλος μας σήμερα είναι να είμαστε ο πρώτος συνομιλητής των επιχειρήσεων σε κάθε στιγμή που μετράει — όταν ψάχνουν χρηματοδότηση, όταν θέλουν να εξάγουν, όταν αντιμετωπίζουν γραφειοκρατικό τείχος. Σε μια αγορά που αλλάζει με ταχύτητα — ψηφιοποίηση, ενεργειακή μετάβαση, νέα εργασιακά πρότυπα — το Επιμελητήριο οφείλει να τρέχει μπροστά από τις εξελίξεις, όχι να τις καταγράφει εκ των υστέρων.

Αυτή είναι η κατεύθυνση που έχουμε επιλέξει.

Ποιες πρωτοβουλίες έχουν συμβάλει ουσιαστικά στη στήριξη των επιχειρήσεων;

Τα τελευταία δύο χρόνια υλοποιήσαμε δράσεις που συνδέονται άμεσα με τις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων: τη λειτουργία του Κέντρου Μικροχρηματοδοτήσεων, τη στήριξη της ψηφιακής μετάβασης, την ενίσχυση της εξωστρέφειας μέσω επιχειρηματικών αποστολών και διεθνών εκθέσεων, καθώς και πρωτοβουλίες για τη χρηματοδότηση επενδύσεων. Ενδεικτικό παράδειγμα είναι η 1η Παγκρήτια Expo-Forum στις Βρυξέλλες τον Ιούνιο, που έδωσε βήμα σε κρητικές επιχειρήσεις μπροστά σε ευρωπαίους συνεργάτες και θεσμούς. Παράλληλα, παρεμβαίνουμε συστηματικά για ζητήματα υποδομών, μεταφορών και γραφειοκρατίας. Επόμενος στόχος μας είναι η ενίσχυση της παραγωγικής βάσης του τόπου, η διασύνδεση των επιχειρήσεων με την καινοτομία και η προσέλκυση νέων επενδύσεων που δημιουργούν ποιοτικές θέσεις εργασίας.

Πώς εξελίσσεται η συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση;

Η συνεργασία μας με την Περιφέρεια Κρήτης και τους δήμους του νομού είναι στενή και διαρκής. Πιστεύουμε ότι η τοπική ανάπτυξη απαιτεί συνέργειες και κοινό σχεδιασμό. Εκεί που βρίσκουμε κοινό έδαφος, τα αποτελέσματα είναι ορατά: από την ενίσχυση της εξωστρέφειας των τοπικών επιχειρήσεων με τη συνδρομή της Περιφέρειας ως τη στήριξη επιχειρηματικών υποδομών και την ανάδειξη πολιτιστικών πόρων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα το Παγκρήτιο Φόρουμ και η προώθηση καταδυτικού τουρισμού στη Χερσόνησο. Η τοπική αυτοδιοίκηση διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο σε ζητήματα όπως οι

υποδομές, η χωροταξία, η αδειοδότηση, η καθαριότητα, η κινητικότητα και η ποιότητα ζωής, που επηρεάζουν άμεσα την επιχειρηματικότητα. Το Επιμελητήριο καταθέτει προτάσεις και τεχνογνωσία, ώστε οι τοπικές πολιτικές να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες της αγοράς και να δημιουργούν ένα περιβάλλον φιλικό προς την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Πώς μπορεί το ακαδημαϊκό και ερευνητικό οικοσύστημα της Κρήτης να γίνει εργαλείο ανάπτυξης;

Η Κρήτη διαθέτει ένα από τα ισχυρότερα οικοσυστήματα γνώσης και έρευνας στην Ευρώπη. Το ζητούμενο είναι η παραγόμενη γνώση να φτάσει πιο εύκολα και πιο γρήγορα στις επιχειρήσεις. Το Επιμελητήριο μας εργάζεται ώστε η καινοτομία να πάψει να είναι προνόμιο των μεγάλων επιχειρήσεων και να γίνει εργαλείο για όλους. Μέσα από συνεργασίες με το ΙΤΕ, το Πανεπιστήμιο Κρήτης, το ΕΛΜΕΠΑ και άλλους φορείς, προωθούμε δράσεις μεταφοράς τεχνογνωσίας, συμβουλευτικής και τεχνολογικής υποστήριξης. Στόχος μας είναι να κάνουμε τη σύνδεση έρευνας και αγοράς πιο απλή, κατανοητή και οικονομικά προσβάσιμη.

Ποιες δράσεις προωθεί το Επιμελητήριο για την ενίσχυση της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων και ποια είναι η ανταπόκριση της αγοράς;

Η ψηφιακή μετάβαση αποτελεί προτεραιότητα για το Επιμελητήριο. Υλοποιούμε ενημερωτικές δράσεις, εκπαιδευτικά σεμινάρια και προγράμματα υποστήριξης που αφορούν την τεχνητή νοημοσύνη, την κυβερνοασφάλεια, τα ψηφιακά εργαλεία και τον εκσυγχρονισμό των επιχειρησιακών διαδικασιών. Πρόσφατα παραδείγματα η προώθηση της ψηφιακής υπογραφής και των ηλεκτρονικών συναλλαγών ως εργαλεία που μειώνουν κόστος και χρόνο — κάτι που η αγορά αρχίζει να το αποδέχεται, αλλά χρειάζεται ακόμα χέρι να κρατηθεί. Επίσης ο δωρεάν έλεγχος κυβερνοασφάλειας ιστοσελίδων, μέσω του εργαλείου PharmaHack, αλλά και οι ενημερώσεις πεδίου για την κυβερνοασφάλεια — προϊόντα της συνεργασίας μας με το ΙΤΕ. Την προσπάθειά μας αυτή ενθαρρύνει η θετική ανταπόκριση των επιχειρήσεων, οι οποίες αντιλαμβάνονται πλέον ότι η τεχνολογία δεν αποτελεί επιλογή αλλά προϋπόθεση βιωσιμότητας και ανάπτυξης. Η πρόκληση είναι να διασφαλίσουμε ότι καμία επιχείρηση, ανεξαρτήτως μεγέθους, δεν θα μείνει πίσω σε αυτή τη μετάβαση.

Πώς αξιοποιεί το Επιμελητήριο τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και τα ευρωπαϊκά προγράμματα ώστε να ενισχύσει την τοπική οικονομία;

Το Επιμελητήριο λειτουργεί ως σημείο πληροφόρησης, καθοδήγησης και διασύνδεσης των επιχειρήσεων με

χρηματοδοτικά εργαλεία και προγράμματα. Είμαστε κόμβος πληροφόρησης του EEN (Enterprise Europe Network), και ανήκουμε στους ιδρυτικούς εταίρους της Αναπτυξιακής Κρήτης του Ενδιάμεσου φορέα για το ΕΣΠΑ στην Κρήτη. Ενημερώνουμε τα μέλη μας για τις διαθέσιμες ευκαιρίες, διοργανώνουμε εξειδικευμένες εκδηλώσεις και συνεργαζόμαστε με τράπεζες, αναπτυξιακούς φορείς και ευρωπαϊκά δίκτυα. Παράλληλα, συμμετέχουμε σε ευρωπαϊκά έργα που φέρνουν πόρους, τεχνογνωσία και νέες δυνατότητες συνεργασίας στην Κρήτη. Η αξιοποίηση κάθε διαθέσιμου χρηματοδοτικού μέσου αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την ανάπτυξη των τοπικών επιχειρήσεων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της πρακτικής μας λογικής είναι το Κέντρο Υποστήριξης Μικροπιστώσεων που λειτουργεί από τα τέλη του 2025 — μια δομή που αναλαμβάνει χέρι-χέρι με την επιχείρηση ολόκληρη τη διαδικασία: από τον έλεγχο επιλεξιμότητας ως την υποβολή αίτησης και την εκταμίευση. Σε πέντε μόλις μήνες λειτουργίας, 200 επιχειρήσεις έχουν ενημερωθεί, 20 έχουν ήδη λάβει έγκριση και οι εκταμιεύσεις αγγίζουν τις 600.000 ευρώ. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Επιμελητήριο Ηρακλείου είναι το μοναδικό στην Ελλάδα που έχει αναπτύξει αποκλειστική συνεργασία με αδειοδοτημένο φορέα μικροχρηματοδοτήσεων — την ΤΜΕΔΕ Microfinance Solutions — αλλά και με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα - προσφέροντας δάνεια έως 25.000 ευρώ χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις και άτοκο το 60% ή το 75% του ποσού.

Στόχος μας είναι με την αξιοποίηση κάθε διαθέσιμου

πόρου, Ευρωπαϊκού ή Εθνικού, να μετατρέψουμε το Επιμελητήριο σε έναν πραγματικό αναπτυξιακό κόμβο για την επιχειρηματικότητα του τόπου.

Ποιο είναι το όραμά σας για το Επιμελητήριο Ηρακλείου την επόμενη πενταετία και ποια στρατηγικά βήματα θεωρείτε καθοριστικά για την αναπτυξιακή πορεία του νομού;

Το όραμά μας είναι ένα Επιμελητήριο ακόμη πιο εξωστρεφές, πιο σύγχρονο και πιο χρήσιμο για κάθε επιχείρηση. Θέλουμε να πρωταγωνιστήσουμε στη δημιουργία ενός νέου αναπτυξιακού μοντέλου, που θα βασίζεται στην καινοτομία, την εξωστρέφεια, τη βιωσιμότητα και τη συνεργασία. Στρατηγικά, βλέπω τρεις προτεραιότητες: πρώτον, την αναβάθμιση σε πραγματικό κέντρο επιχειρηματικής υποστήριξης με εξειδικευμένες υπηρεσίες, όχι απλώς διοικητικές λειτουργίες· δεύτερον, την ενίσχυση της εξωστρέφειας του νομού μέσα από συστηματικές διεθνείς συνεργασίες· και τρίτον, τη δημιουργία μιας νέας γενιάς επιχειρηματιών που θα επιλέγουν να χτίσουν εδώ, στο Ηράκλειο. Καθοριστικά στοιχεία είναι η ολοκλήρωση μεγάλων υποδομών, η ενίσχυση της μεταποίησης, η στήριξη του πρωτογενούς τομέα, η αξιοποίηση της έρευνας και η προσέλκυση επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Στόχος μας είναι ένα Επιμελητήριο που δημιουργεί πλούτο, ευκαιρίες και προοπτική για τις επόμενες γενιές. Ένα Επιμελητήριο που δεν χρειάζεται να εξηγεί γιατί υπάρχει — γιατί η αξία του είναι ορατή σε κάθε επιχείρηση που αναζητά στήριξη

Οι άνθρωποι είναι η καρδιά της φιλοξενίας

Η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού ως αναπόσπαστο μέρος της φιλοξενίας

του Στράτου Γ. Πατσάκη

Στράτος Γ. Πατσάκης
General Manager,
Minos Beach Art Hotel
& Minos Palace Resort,
Bluegr Hotels & Resorts

Η πρόσφατη διάκριση της Bluegr Hotels & Resorts στα Best Workplaces™ Hellas 2026 και Best Workplaces™ for Women Hellas αποτελεί μια σημαντική στιγμή υπερηφάνειας για όλους εμάς που υπηρετούμε καθημερινά τη φιλοξενία. Πέρα όμως από τη διάκριση, τα ποσοστά και τη δημόσια αναγνώριση, υπάρχει κάτι βαθύτερο: η επιβεβαίωση ότι η φιλοξενία ξεκινά πάντα από μέσα. Από τους ανθρώπους μας. Από τις ομάδες μας. Από τον τρόπο που εργαζόμαστε, συνεργαζόμαστε, ακούμε, εκπαιδεύουμε, εμπνέουμε και φροντίζουμε ο ένας τον άλλον.

Στη Bluegr Hotels & Resorts, η φιλοξενία δεν είναι απλώς ένα επαγγελματικό αντικείμενο. Είναι τρόπος σκέψης, στάση ζωής και καθημερινή ευθύνη. Είναι μια κουλτούρα που ξεκινά από τον άνθρωπο και επιστρέφει στον άνθρωπο. Η αριστεία αποτελεί θεμέλιο λίθο της στρατηγικής του Ομίλου, με τους ανθρώπους να βρίσκονται στο επίκεντρο κάθε πρωτοβουλίας, κάθε απόφασης και κάθε επένδυσης.

Για εμάς, η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού δεν είναι μια υποστηρικτική λειτουργία πίσω από τις πόρτες των γραφείων. Είναι αναπόσπαστο μέρος της ίδιας της φιλοξενίας. Δεν μπορούμε να μιλάμε για αυθεντική εμπειρία επισκέπτη, αν πρώτα δεν έχουμε δημιουργήσει μια ουσιαστική εμπειρία εργαζομένου. Δεν μπορούμε να ζητάμε από τους ανθρώπους μας να προσφέρουν χαμόγελο, ευγένεια, φροντίδα και συνέπεια, αν ο οργανισμός δεν τους προσφέρει πρώτα σεβασμό, ασφάλεια, αναγνώριση και προοπτική.

Στην καθημερινότητα ενός ξενοδοχείου, ο επισκέπτης βλέπει το τελικό αποτέλεσμα. Βλέπει ένα καθαρό δωμάτιο, ένα όμορφα στρωμένο τραπέζι, ένα

χαμόγελο στην υποδοχή, μια άμεση ανταπόκριση σε ένα αίτημα, μια διακριτική φροντίδα που πολλές φορές δεν χρειάζεται καν να ζητηθεί. Πίσω από όλα αυτά, όμως, υπάρχουν άνθρωποι. Υπάρχει η καμαριέρα που φροντίζει τη λεπτομέρεια. Υπάρχει ο σερβιτόρος που θυμάται μια προτίμηση. Υπάρχει ο τεχνικός που προλαμβάνει ένα πρόβλημα πριν γίνει ορατό. Υπάρχει ο μάγειρας που σέβεται το προϊόν και τον τόπο. Υπάρχει ο άνθρωπος της υποδοχής που με ψυχραιμία και ευγένεια μετατρέπεται μια δύσκολη στιγμή σε θετική εμπειρία.

Αυτή είναι η πραγματική φιλοξενία. Δεν είναι μόνο αυτό που σχεδιάζεται σε ένα εγχειρίδιο λειτουργίας. Είναι αυτό που συμβαίνει ζωντανά, κάθε λεπτό, μέσα από ανθρώπους που γνωρίζουν τον ρόλο τους, κατανοούν τον σκοπό τους και αισθάνονται ότι ανήκουν σε μια ομάδα.

Η Bluegr, με έδρα την Κρήτη, έχει επενδύσει σταθερά στους ανθρώπους της, με πρωτοβουλίες που ενισχύουν την επαγγελματική εξέλιξη, την αναγνώριση και τη συνολική εργασιακή εμπειρία. Το μοντέλο ηθικής και υπεύθυνης λειτουργίας της εταιρείας δημιουργεί μετρήσιμη αξία και θετικό αποτύπωμα για τους επισκέπτες, τους συνεργάτες, τους εργαζομένους και τις τοπικές κοινωνίες.

Το 2025 εφαρμόστηκαν προσωπικά bonus Αριστείας και Παραγωγικότητας για όλους τους εργαζομένους των ξενοδοχείων, ενώ το ποσοστό διατήρησης προσωπικού έφτασε το 92%. Παράλληλα, το 80% των εργαζομένων προέρχεται από την Κρήτη, ενώ το 50% των ηγετικών θέσεων καλύπτεται από γυναίκες.

Τα στοιχεία αυτά έχουν ιδιαίτερη σημασία. Δεν δείχνουν μόνο μια επιτυχημένη πολιτική ανθρώπινου δυναμικού. Δείχνουν μια φιλοσοφία. Δείχνουν ότι η επιχείρηση δεν αποκόπτεται από τον τόπο της, αλλά αναπτύσσεται μαζί του. Δείχνουν ότι η φιλοξενία δεν εισάγεται ως έτοιμο προϊόν, αλλά καλλιεργείται μέσα στην τοπική κοινωνία, με ανθρώπους που γνωρίζουν την Κρήτη, τη νοοτροπία της, τις αξίες της, τη ζεστασιά της και την αυθεντικότητά της.

Η Κρήτη έχει μια βαθιά παράδοση φιλοξενίας. Όμως αυτή η παράδοση, για να σταθεί στο επίπεδο των σύγχρονων απαιτήσεων, χρειάζεται οργάνωση, εκπαίδευση, επαγγελματισμό και συνέπεια. Το φυσικό χάρισμα της κρητικής φιλοξενίας είναι πολύτιμο, αλλά δεν αρκεί από μόνο του. Πρέπει να συνδυαστεί με γνώση, με πρότυπα ποιότητας, με σύγχρονη διοίκηση και με μια κουλτούρα συνεχούς βελτίωσης.

Εδώ ακριβώς βρίσκεται ο ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού. Να μετατρέψει την αυθεντικότητα σε εμπειρία υψηλού επιπέδου. Να συνδέσει την καρδιά με την τεχνική. Να κρατήσει ζωντανή την ανθρώπινη επαφή, χωρίς να χάνει τη λεπτομέρεια, την ακρίβεια και την επαγγελματική συνέπεια που απαιτεί ο σημερινός επισκέπτης.

Στον χώρο της πολυτελούς φιλοξενίας, η έννοια της πολυτέλειας έχει αλλάξει. Δεν είναι πλέον μόνο το υλικό στοιχείο. Δεν είναι μόνο το δωμάτιο, η θέα, το design, η πισίνα ή το εστιατόριο. Η αληθινή πολυτέλεια σήμερα είναι η αίσθηση ότι κάποιος σε καταλαβαίνει. Ότι υπάρχει φροντίδα χωρίς υπερβολή. Ότι υπάρχει διακριτικότητα χωρίς απόσταση. Ότι υπάρχει ποιότητα

χωρίς ψυχρότητα. Ότι ο επισκέπτης αισθάνεται μοναδικός, όχι επειδή του το λέμε, αλλά επειδή του βιώνει.

Αυτό δεν μπορεί να το δημιουργήσει κανένα σύστημα μόνο του. Το δημιουργούν οι άνθρωποι. Και για να το δημιουργήσουν, πρέπει πρώτα να έχουν εκπαιδευτεί, να έχουν εμπνευστεί και να έχουν υποστηριχθεί.

Ως General Manager, έχω μάθει ότι η ποιότητα μιας ξενοδοχειακής μονάδας φαίνεται πρώτα από την ποιότητα της ομάδας της. Όχι μόνο από το βιογραφικό των ανθρώπων, αλλά από το κλίμα που υπάρχει ανάμεσά τους. Από τον τρόπο που συνεργάζονται. Από το αν μιλούν μεταξύ τους με σεβασμό. Από το αν νιώθουν ότι μπορούν να πουν τη γνώμη τους. Από το αν γνωρίζουν τι περιμένει η εταιρεία από αυτούς. Από το αν αισθάνονται ότι η εργασία τους έχει νόημα.

Δεν υπάρχει καλή εμπειρία επισκέπτη χωρίς καλή εσωτερική επικοινωνία. Δεν υπάρχει αυθεντικό χαμόγελο χωρίς αξιοπρέπεια στην εργασία. Δεν υπάρχει συνέπεια στην εξυπηρέτηση χωρίς καθαρούς ρόλους, σωστή εκπαίδευση και καθημερινή καθοδήγηση. Και δεν υπάρχει μακροχρόνια επιτυχία χωρίς ανθρώπους που παραμένουν, εξελίσσονται και γίνονται φορείς της κουλτούρας του οργανισμού.

Η εκπαίδευση είναι ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία σε αυτή τη διαδρομή. Όχι ως τυπική διαδικασία στην αρχή της σεζόν, αλλά ως καθημερινή πρακτική. Εκπαίδευση σημαίνει να εξηγούμε το «γιατί» πίσω από κάθε ενέργεια. Γιατί έχει σημασία ο τρόπος που καλωσορίζουμε έναν επισκέπτη. Γιατί η καθαριότητα είναι εμπειρία εμπιστοσύνης. Γιατί η λεπτομέρεια στο service δεν είναι τυπολατρία, αλλά σεβασμός. Γιατί η διαχείριση ενός παραπόνου είναι ευκαιρία να δείξουμε τον χαρακτήρα μας.

Στη φιλοξενία, κάθε εργαζόμενος είναι πρεσβευτής. Όχι μόνο του ξενοδοχείου, αλλά και του τόπου. Ο επισκέπτης συχνά γνωρίζει την Κρήτη μέσα από τους ανθρώπους που τον εξυπηρετούν. Μέσα από μια κουβέντα, μια πρόταση, μια ιστορία, μια γεύση, μια στάση ευγένειας. Γι' αυτό η επένδυση στους ανθρώπους μας είναι ταυτόχρονα επένδυση στην εικόνα του προορισμού.

Ιδιαίτερη σημασία έχει και η έννοια της συμπερίληψης. Ένας οργανισμός φιλοξενίας οφείλει να είναι ανοιχτός, δίκαιος και ανθρωπίνος. Η φιλοξενία από τη φύση της υποδέχεται τη διαφορετικότητα. Αν υποδεχόμαστε επισκέπτες από όλο τον κόσμο, οφείλουμε και εσωτερικά να δημιουργούμε ένα περιβάλλον όπου κάθε άνθρωπος αισθάνεται ότι αντιμετωπίζεται με σεβασμό.

Τα ευρήματα της έρευνας Great Place to Work® δείχνουν συνολική ικανοποίηση εργαζομένων 87%, ενώ το 92% δηλώνει ότι βιώνει ένα δίκαιο και συμπεριληπτικό εργασιακό περιβάλλον στο πλαίσιο της Πολιτικής Διαφορετικότητας, Ισότητας Μεταχείρισης και Συμπερίληψης και της πρωτοβουλίας B_U. Παράλληλα, η Bluegr είναι η μοναδική ξενοδοχειακή εταιρεία που συγκαταλέγεται στη λίστα με τα δέκα καλύτερα εργασιακά περιβάλλοντα στην Ελλάδα από το Great Place to Work Hellas για τέσσερις συνεχόμενες χρονιές, στην κατηγορία των μεγάλων επιχειρήσεων, με 251 έως 1.000 εργαζομένους.

Αυτές οι διακρίσεις δεν είναι απλώς τίτλοι. Είναι αποτέλεσμα συνέπειας, κουλτούρας και στρατηγικής επιλογής. Πίσω από κάθε ποσοστό υπάρχουν άνθρωποι. Υπάρχουν οικογένειες, προσωπικές διαδρομές, φιλοδοξίες, προσπάθειες, δυσκολίες και καθημερινές νίκες. Η ευθύνη μιας διοίκησης είναι να βλέπει πίσω από τον αριθμό τον άνθρωπο. Να γνωρίζει ότι η απόδοση δεν χτίζεται μόνο με οδηγίες, αλλά με εμπιστοσύνη. Ότι η πειθαρχία δεν πρέπει να ακυρώνει την ανθρωπιά. Ότι η απαίτηση για ποιότητα πρέπει να συνοδεύεται από υποστήριξη.

Στη Bluegr, η έννοια της ομάδας είναι κεντρική. Δεν υπάρχει ένας άνθρωπος που δημιουργεί μόνος του την εμπειρία. Υπάρχει μια αλυσίδα φροντίδας. Από το

back office μέχρι το front line, από την αποθήκη μέχρι το εστιατόριο, από τη συντήρηση μέχρι το spa, από τη διοίκηση μέχρι το housekeeping. Όλοι συνδέονται. Και όταν κάθε κρίκος αυτής της αλυσίδας λειτουργεί με υπευθυνότητα και υπερηφάνεια, το αποτέλεσμα φτάνει στον επισκέπτη.

Γι' αυτό και οι επενδύσεις σε υποδομές που στηρίζουν τη λειτουργία και την καθημερινότητα των ανθρώπων έχουν μεγάλη σημασία. Το PHAROS, μια επένδυση ύψους 5 εκατ. ευρώ, συνδυάζει υπηρεσίες logistics με σύγχρονους χώρους εργασίας και εγκαταστάσεις φιλοξενίας προσωπικού. Στηρίζει τόσο την επιχειρησιακή ανάπτυξη της Bluegr όσο και την καθημερινότητα των ανθρώπων της. Αποτελεί μια ουσιαστική απάντηση στην πρόκληση της προσέλκυσης και διατήρησης ταλέντου, με έμφαση στην ανάπτυξη, την ενδυνάμωση και τη συνολική ποιότητα της εργασιακής εμπειρίας.

Η φιλοξενία χρειάζεται όραμα, αλλά χρειάζεται και δομή. Χρειάζεται συναίσθημα, αλλά χρειάζεται και επαγγελματισμό. Χρειάζεται αυθορμητισμό, αλλά χρειάζεται και εκπαίδευση. Αυτός ο συνδυασμός είναι ίσως το πιο δύσκολο και ταυτόχρονα το πιο όμορφο κομμάτι της δουλειάς μας.

Η διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού στη φιλοξενία

δεν μπορεί να είναι αποσπασματική. Πρέπει να ξεκινά από την επιλογή των κατάλληλων ανθρώπων, να συνεχίζεται με την ένταξή τους στην κουλτούρα της εταιρείας, να υποστηρίζεται με συνεχή εκπαίδευση, να ενισχύεται με αναγνώριση και να οδηγεί σε πραγματικές ευκαιρίες εξέλιξης. Ο εργαζόμενος πρέπει να βλέπει μέλλον. Να αισθάνεται ότι η εργασία του δεν είναι απλώς μια σεζόν, αλλά μια πιθανή πορεία. Μια διαδρομή μέσα από την οποία μπορεί να αναπτυχθεί, να αποκτήσει δεξιότητες, να αναλάβει ευθύνη και να προχωρήσει.

Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους νέους ανθρώπους. Ο τουρισμός στην Ελλάδα χρειάζεται να παραμείνει ελκυστικός ως επαγγελματική επιλογή. Να δείξει ότι μπορεί να προσφέρει αξιοπρέπεια, εξέλιξη, διεθνή εμπειρία και ουσιαστική προοπτική. Για να συμβεί αυτό, οι επιχειρήσεις οφείλουν να επενδύσουν όχι μόνο σε κτίρια και εγκαταστάσεις, αλλά και σε κουλτούρα ηγεσίας.

Η Bluegr υπερβαίνει τα παραδοσιακά όρια της φιλοξενίας, εξελισσόμενη σε μια σύγχρονη επιχειρηματική εταιρεία με αναγνώριση δίπλα σε κορυφαίες επιχειρήσεις, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη. Η νέα γενιά στελεχών συνεχίζει και επεκτείνει το όραμα του Ομίλου, με τις αξίες να λειτουργούν ως σταθερή πυξίδα για την επόμενη ημέρα. Στόχος μας είναι να αφήσουμε, μέσα από τις δράσεις μας και τους ανθρώπους μας, ένα αποτύπωμα βιωσιμότητας σε όλα τα επίπεδα: περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό.

Η ηγεσία στη φιλοξενία δεν είναι θέση. Είναι καθημερινή συμπεριφορά. Είναι να είσαι παρών. Να ακούς. Να διορθώνεις χωρίς να μειώνεις. Να απαιτείς χωρίς να ξεχνάς τον άνθρωπο. Να δίνεις κατεύθυνση, αλλά και χώρο. Να αναγνωρίζεις δημόσια την προσπάθεια και να στηρίζεις διακριτικά όταν υπάρχει δυσκολία. Ο manager στη φιλοξενία δεν διοικεί μόνο διαδικασίες. Διοικεί ενέργεια, ψυχολογία, ρυθμό και κουλτούρα.

Αν θέλουμε ο επισκέπτης να αισθανθεί φροντίδα, πρέπει πρώτα η ομάδα να αισθάνεται φροντίδα. Αν θέλουμε ο επισκέπτης να αισθανθεί ασφάλεια, πρέπει πρώτα ο εργαζόμενος να αισθάνεται ασφάλεια. Αν θέλουμε ο επισκέπτης να βιώσει αυθεντικότητα, πρέπει πρώτα το εσωτερικό περιβάλλον να είναι αυθεντικό.

Η φιλοξενία, τελικά, είναι μια αλυσίδα ανθρώπων στιγμών. Ο επισκέπτης μπορεί να μη θυμάται κάθε λεπτομέρεια της διαμονής του. Θα θυμάται όμως πώς ένιωσε. Και αυτό το συναίσθημα δημιουργείται από ανθρώπους που έδωσαν κάτι από τον εαυτό τους. Από ανθρώπους που δεν εκτέλεσαν απλώς μια εργασία, αλλά συμμετείχαν σε μια εμπειρία.

Οι διακρίσεις της Bluegr είναι σημαντικές γιατί επιβεβαιώνουν μια διαδρομή. Όμως η πραγματική επιβράβευση έρχεται κάθε μέρα, όταν βλέπουμε τις ομάδες μας να συνεργάζονται, να εξελίσσονται, να στηρίζουν η μία την άλλη και να προσφέρουν φιλοξενία με ψυχή. Αυτή είναι η ουσία. Αυτό είναι που δίνει αξία στο brand, στον προορισμό και στον τουρισμό μας.

Για εμένα προσωπικά, η φιλοξενία ήταν και παραμένει μια ανθρώπινη υπόθεση. Όσα χρόνια κι αν περάσουν, όσες τεχνολογίες κι αν προστεθούν, όσες τάσεις κι αν αλλάξουν, ο πυρήνας θα παραμείνει ίδιος: άνθρωποι που φροντίζουν ανθρώπους.

Αυτό είναι το πραγματικό νόημα της φιλοξενίας. Αυτό είναι το "true blue". Και αυτός είναι ο δρόμος που πρέπει να ακολουθήσει ο ελληνικός τουρισμός αν θέλει να χτίσει όχι μόνο περισσότερες αφίξεις, αλλά μεγαλύτερη αξία, μεγαλύτερη ποιότητα και βαθύτερη σχέση με τον επισκέπτη.

Η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού δεν είναι λοιπόν ένα τμήμα της επιχείρησης. Είναι η καρδιά της φιλοξενίας. Είναι η βάση πάνω στην οποία χτίζεται η εμπειρία, η φήμη, η συνέπεια και η επιτυχία. Γιατί στο τέλος, τα ξενοδοχεία δεν τα θυμόμαστε μόνο για την ομορφιά τους. Τα θυμόμαστε για τους ανθρώπους τους.

ACTION DOSSIER

2026

ΚΡΗΤΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΕΙΝ

Θεσμός της Τουριστικής Οικονομίας της Κρήτης

6η Υλοποίηση | Οροπέδιο Λασιθίου

«Αυθεντική Εμπειρία Φιλοξενίας»

ΚΡΗΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Εκδότης & Φορέας Υλοποίησης

Θεσμική Δράση 2020-2026

Πλατφόρμα Τουρισμού & Φιλοξενίας

Ένα «θησαυροφυλάκιο» ζωής για τη Μεσόγειο

CIHEAM
MAI CHANIA

Η Πρώτη Μεσογειακή Βιοκλιματική Τράπεζα Σπόρων στο MAIX

του Μιχάλη Χορευτάκη

Μιχάλης Χορευτάκης
Βιολόγος MSc
Υποψήφιος Διδάκτωρ ΑΓΘ
Μονάδα Διατήρησης
Μεσογειακών Φυτών
(MPCU)
CIHEAM - Μεσογειακό
Αγρονομικό Ινστιτούτο
Χανίων (MAICh)

Στον χώρο του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων (MAIX) σχεδιάζεται μια υποδομή με διεθνή σημασία και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο για τη διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς της Μεσογείου. Πρόκειται για την πρώτη **Μεσογειακή Βιοκλιματική Τράπεζα Σπόρων**, ένα πρωτοποριακό έργο που φιλοδοξεί να αποτελέσει σημείο αναφοράς για την προστασία της φυτικής βιοποικιλότητας σε ολόκληρη τη Μεσογειακή λεκάνη.

Η ιδέα άρχισε να υλοποιείται το 2014, όταν το MAIX ξεκίνησε τις διαδικασίες για τη μεταστέγαση της Μονάδας Διατήρησης Μεσογειακών Φυτών – η οποία περιλαμβάνει τις υποδομές της **Τράπεζας Σπόρων** με τις πολύτιμες συλλογές από σπάνια, απειλούμενα και ενδημικά είδη της Κρήτης και του **Herbarium**, ένα αποθετήριο αποξηραμένων φυτικών δειγμάτων – σε έναν κατάλληλο χώρο που θα μπορούσε να υποστηρίξει τη μελλοντική της ανάπτυξη. Η επιλογή του κτηρίου του κέντρου «Δήμητρα» (πρώην ΚΕΓΕ), δίπλα στον Βοτανικό Κήπο του Ινστιτούτου, αποδείχθηκε ιδανική.

Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το 2017, μέρος του κτηρίου παραχωρήθηκε δωρεάν στο MAIX για περίοδο δέκα ετών, με δυνατότητα ανανέωσης, για σκοπούς κοινωφελούς χαρακτήρα. Οι σκοποί αυτοί περιλαμβάνουν τη διατήρηση συλλογών, την ενίσχυση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και την ευαισθητοποίηση των αγροτών σχετικά με την προώθηση και προστασία της τοπικής φυτικής ποικιλότητας.

Η μεταστέγαση της Μονάδας Διατήρησης Μεσογειακών Φυτών του MAIX απαιτεί ενεργειακή αναβάθμιση του κτηρίου, εσωτερικές διαρρυθμίσεις

και εγκατάσταση νέου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού. Για τον σκοπό αυτό, το ΜΑΙΧ και το **Πολυτεχνείο Κρήτης** υπέγραψαν το 2017 Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας για τον σχεδιασμό και την κατασκευή της πρώτης Μεσογειακής Βιοκλιματικής Τράπεζας Σπόρων. Με την εξασφάλιση της απαραίτητης χρηματοδότησης από την **Περιφέρεια Κρήτης**, ξεκίνησε μια πολυετής διαδικασία σχεδιασμού. Επιστημονικό προσωπικό των Σχολών Αρχιτεκτόνων Μηχανικών & Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του **Πολυτεχνείου Κρήτης** ανέλαβαν την εκπόνηση της μελέτης για τη δημιουργία ενός κτηρίου που δεν θα στεγάζει απλώς μια Τράπεζα Σπόρων, αλλά θα αποτελεί πρότυπο βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής προσαρμοσμένης στις ιδιαίτερες συνθήκες του μεσογειακού περιβάλλοντος.

Η φιλοσοφία του έργου βασίζεται στη σύνδεση της προστασίας της βιοποικιλότητας με τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ο σχεδιασμός προβλέπει την αξιοποίηση παθητικών και ενεργητικών συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών μέσω φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων, την εκμετάλλευση του φυσικού φωτισμού και της θερμικής μάζας των υλικών, καθώς και τη δημιουργία ειδικών μικροκλιματικών συνθηκών που απαιτούνται για τη μακροχρόνια διατήρηση των σπόρων.

Στη συνέχεια, η Περιφέρεια Κρήτης χρηματοδότησε την απαραίτητη μελέτη στατικής επάρκειας του κτηρίου. Αυτό ήταν ένα απαραίτητο βήμα ώστε το κτήριο να μετατραπεί σε μια σύγχρονη εγκατάσταση που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της επιστημονικής έρευνας και της προστασίας του φυσικού πλούτου της Μεσογείου.

Σημαντικά βήματα πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια. Το 2025 το ΜΑΙΧ απέκτησε την πλήρη χρήση του κτηρίου του κέντρου «Δήμητρα», ενώ η Περιφέρεια Κρήτης χρηματοδότησε τη δημιουργία της τεχνικής υπηρεσίας που θα αναλάβει

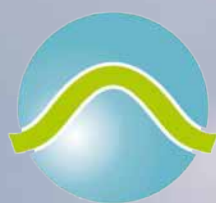
την έκδοση των απαραίτητων οικοδομικών αδειών. Το στάδιο αυτό αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2026.

Σήμερα, το έργο βρίσκεται στην τελική φάση προετοιμασίας. Οι μελέτες έχουν ολοκληρωθεί και αναζητούνται οι κατάλληλοι χρηματοδοτικοί πόροι για την υλοποίησή του. Εξετάζονται δυνατότητες χρηματοδότησης μέσω του Πράσινου Ταμείου και άλλων εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Εφόσον εξασφαλιστούν οι απαιτούμενοι πόροι, η κατασκευή θα ξεκινήσει άμεσα, με στόχο η εγκατάσταση να είναι πλήρως λειτουργική έως το 2030.

Η σημασία της πρώτης Μεσογειακής Βιοκλιματικής Τράπεζας Σπόρων ξεπερνά τα όρια ενός ακόμη τεχνικού έργου. Η νέα υποδομή θα αποτελέσει ασφαλές καταφύγιο για σπόρους και βοτανικά δείγματα απειλούμενων και ενδημικών φυτών της Μεσογείου, συμβάλλοντας στη διατήρηση πολύτιμου γενετικού υλικού για τις επόμενες γενιές.

Ταυτόχρονα, θα λειτουργήσει ως κέντρο συνεργασίας επιστημόνων από διαφορετικές χώρες, ως εκπαιδευτικός χώρος για μαθητές και φοιτητές, ως πεδίο πρακτικής άσκησης και θερινών σχολείων, αλλά και ως σημείο αναφοράς για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας γύρω από τα ζητήματα της βιοποικιλότητας και της κλιματικής αλλαγής.

Σε μια εποχή όπου η απώλεια ειδών και οι επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης αποτελούν παγκόσμιες προκλήσεις, η Κρήτη φιλοδοξεί να φιλοξενήσει μια υποδομή που θα υπηρετεί όχι μόνο την επιστήμη, αλλά και το κοινό συμφέρον. Η πρώτη Μεσογειακή Βιοκλιματική Τράπεζα Σπόρων αναμένεται να αποτελέσει πρότυπο για ολόκληρη τη Μεσόγειο, συνδέοντας την καινοτομία, την εκπαίδευση και τη διατήρηση της φύσης σε ένα κοινό όραμα για το μέλλον.

Environments.gr

A white boat with blue stripes is shown from a low angle, floating on a blue sky with scattered white clouds. The boat is positioned on the left side of the frame, with its bow pointing towards the right. The sky is a vibrant blue, and the clouds are soft and white.

Κρήτη & Ελλάδα

**Νέα εποχή
περιβαλλοντικών
μετρήσεων**

Σε μια περίοδο όπου η βιωσιμότητα δεν αποτελεί πλέον επιλογή αλλά προϋπόθεση, οι επιχειρήσεις καλούνται να λειτουργούν με διαφάνεια, τεκμηρίωση και υπευθυνότητα. Η ανάγκη για αξιόπιστα περιβαλλοντικά δεδομένα δεν αφορά μόνο τη συμμόρφωση με κανονισμούς· αφορά την ποιότητα των υπηρεσιών, την ασφάλεια εργαζομένων και επισκεπτών, αλλά και την ανταγωνιστικότητα σε μια αγορά που αλλάζει.

Σε αυτό το περιβάλλον, η [Environments.gr](#), μια κρητική εταιρεία με εξειδικευμένη τεχνογνωσία, αναδεικνύεται σε έναν από τους πιο ολοκληρωμένους παρόχους περιβαλλοντικών μετρήσεων στην Ελλάδα, προσφέροντας ένα σύγχρονο πλαίσιο τεκμηρίωσης που συνδέει την επιστήμη με την επιχειρηματική πράξη.

Η ανάγκη για αξιόπιστα δεδομένα

Η Κρήτη βρίσκεται στο επίκεντρο μεγάλων επενδύσεων: τουρισμός υψηλών προδιαγραφών, αγροδιατροφική παραγωγή, ενεργειακά έργα, logistics, data centers, βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

Σε όλους αυτούς τους τομείς, η περιβαλλοντική μέτρηση δεν είναι τυπική διαδικασία. Είναι **εργαλείο διαχείρισης ρίσκου, μέσο συμμόρφωσης και βάση για στρατηγικές αποφάσεις**.

Η [Environments.gr](#) καλύπτει ένα ευρύ φάσμα μετρήσεων, από την ποιότητα αέρα και τον θόρυβο έως την ακτινοβολία και τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία, προσφέροντας στις επιχειρήσεις μια ενιαία, επιστημονικά τεκμηριωμένη εικόνα του περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργούν.

Τι μετρά η [Environments.gr](#)

- Ατμοσφαιρικούς ρύπους (CO, CO₂, H₂S, NO₄, O₂, O₃)
- Σωματίδια PM₁ PM_{2.5} PM₄ & PM₁₀
- Θόρυβο με πιστοποιημένα ηχόμετρα
- Ηλεκτρομαγνητικά πεδία (50Hz έως 400kV)
- Ραδιενέργεια & ακτινοβολία (α-β-γ, X-ray, UV-A/B/C)
- TVOC & χημικές ενώσεις
- Μικροΐνες & μικροσωματίδια
- Εξειδικευμένες μετρήσεις για data centers (H₂, TVOC, CO, CO₂)

Η τεχνογνωσία αυτή επιτρέπει στην εταιρεία να λειτουργεί ως **ενιαίος πάροχος περιβαλλοντικής τεκμηρίωσης** για δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Γιατί έχει σημασία για την Κρήτη

Η Κρήτη είναι μια περιφέρεια όπου η οικονομία

ακουμπά σε πολλούς πυλώνες. Από τα ξενοδοχεία και τις τουριστικές μονάδες έως τις βιομηχανίες τροφίμων και τα μεγάλα έργα υποδομής, η ανάγκη για αξιόπιστες μετρήσεις είναι κοινή: να λειτουργούν με **ασφάλεια, διαφάνεια και διεθνή πρότυπα**.

Οι μετρήσεις της [Environments.gr](#):

- επιταχύνουν αδειοδοτήσεις
- ενισχύουν την δυνατότητα απόκτησης περιβαλλοντολογικών ISO
- μειώνουν τον κίνδυνο παραπόνων ή νομικών θεμάτων
- ενισχύουν το ESG προφίλ
- προστατεύουν εργαζομένους και επισκέπτες
- αναβαθμίζουν την ποιότητα υπηρεσιών

Όταν η μέτρηση γίνεται επένδυση: το παράδειγμα των ξενοδοχείων

Για τα ξενοδοχεία της Κρήτης, οι περιβαλλοντικές μετρήσεις δεν είναι κόστος.

Είναι **επένδυση που επιστρέφει πολλαπλάσια αξία**. Η ποιότητα αέρα στα δωμάτια, ο θόρυβος από μηχανοστάσια, η ακτινοβολία στους κοινόχρηστους χώρους, η παρουσία μικροσωματιδίων ή χημικών ενώσεων — όλα αυτά επηρεάζουν άμεσα:

- την εμπειρία του επισκέπτη
- τις αξιολογήσεις σε πλατφόρμες
- τις απαιτήσεις των tour operators
- την ασφάλεια προσωπικού και πελατών
- τη συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα

Σε μια αγορά όπου η λεπτομέρεια καθορίζει την ανταγωνιστικότητα, η μέτρηση λειτουργεί ως **εργαλείο ποιότητας και διαφοροποίησης**.

Η τεχνογνωσία πίσω από την υπηρεσία

Η [Environments.gr](#) συνεργάζεται με πιστοποιημένους επιστήμονες, διαθέτει σύγχρονο εξοπλισμό και εφαρμόζει διεθνή πρότυπα ISO.

Η προσέγγιση είναι ολοκληρωμένη:

- επιτόπια μέτρηση
- ανάλυση δεδομένων
- τεχνική έκθεση
- συμβουλευτική για συμμόρφωση
- υποστήριξη σε έργα και επιχειρήσεις

Δεν είναι απλώς «μια μέτρηση». Είναι **μια υπηρεσία που μετατρέπει τα δεδομένα σε αποφάσεις**.

Η Κρήτη ως πρότυπο βιώσιμης ανάπτυξης

Καθώς η Κρήτη εξελίσσεται σε κόμβο τουρισμού, τεχνολογίας και παραγωγής, η ανάγκη για αξιόπιστες περιβαλλοντικές μετρήσεις γίνεται πιο επιτακτική από ποτέ.

Η [Environments.gr](#) προσφέρει ένα σύγχρονο, επιστημονικά τεκμηριωμένο πλαίσιο που βοηθά τις επιχειρήσεις να λειτουργούν με ασφάλεια, διαφάνεια και διεθνή πρότυπα.

Σε έναν κόσμο όπου όλα μετρώνται, η αξία βρίσκεται σε εκείνους που μπορούν να μετρήσουν σωστά.

Επιστημονικό Δυναμικό

Το επιστημονικό δυναμικό της Environments.gr προέρχεται από το Πανεπιστήμιο Κρήτης, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και άλλα κορυφαία ακαδημαϊκά ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού, με μέλη κατόχους MSc και PhD, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την αξιοπιστία και την επιστημονική αριότητα των υπηρεσιών.

Ομάδα Επιστημόνων

Dr. Σωτήριος Ζερβέας – Βιολόγος – Περιβαλλοντολόγος, Φυσικομαθηματική Σχολή Παν. Κρήτης

Dr. Δημήτριος Γαλανάκης – Εφαρμοσμένα Μαθηματικά, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Dr. Γεώργιος Δαριβιανάκης – Μηχανικός, Ε.Μ.Π., PhD ETH Zurich

Dr. Μαρία Πετραντωνάκη – Ακτινοφυσικός – Φυσικός Ιατρικής

Ζαχαρίας Βλαχάκης – Επιστήμη Υπολογιστών, Παν. Κρήτης

Σωτήριος Πετρουλάκης – Επιστήμη Υπολογιστών

Ευάγγελος Σταματέρης – Βιολόγος – Περιβαλλοντολόγος, Παν. Αθηνών

Παντελεήμων Αϊναλής – Μηχανολόγος Μηχανικός, Α.Π.Θ.

Ελένη Βλαχάκη – Χημικός Μηχανικός, Ε.Μ.Π.

Αριστείδης Ζουρμπάκης – Φυσικός – Μετρήσεις

Ελένη Λαμπράκη – Μαθηματικός – Φυσικομαθηματική Σχολή, ειδίκευση στις αβεβαιότητες

Αντώνιος Τσαγκαράκης – Φυσικός – Ακτινοφυσικός, Α.Π.Θ.

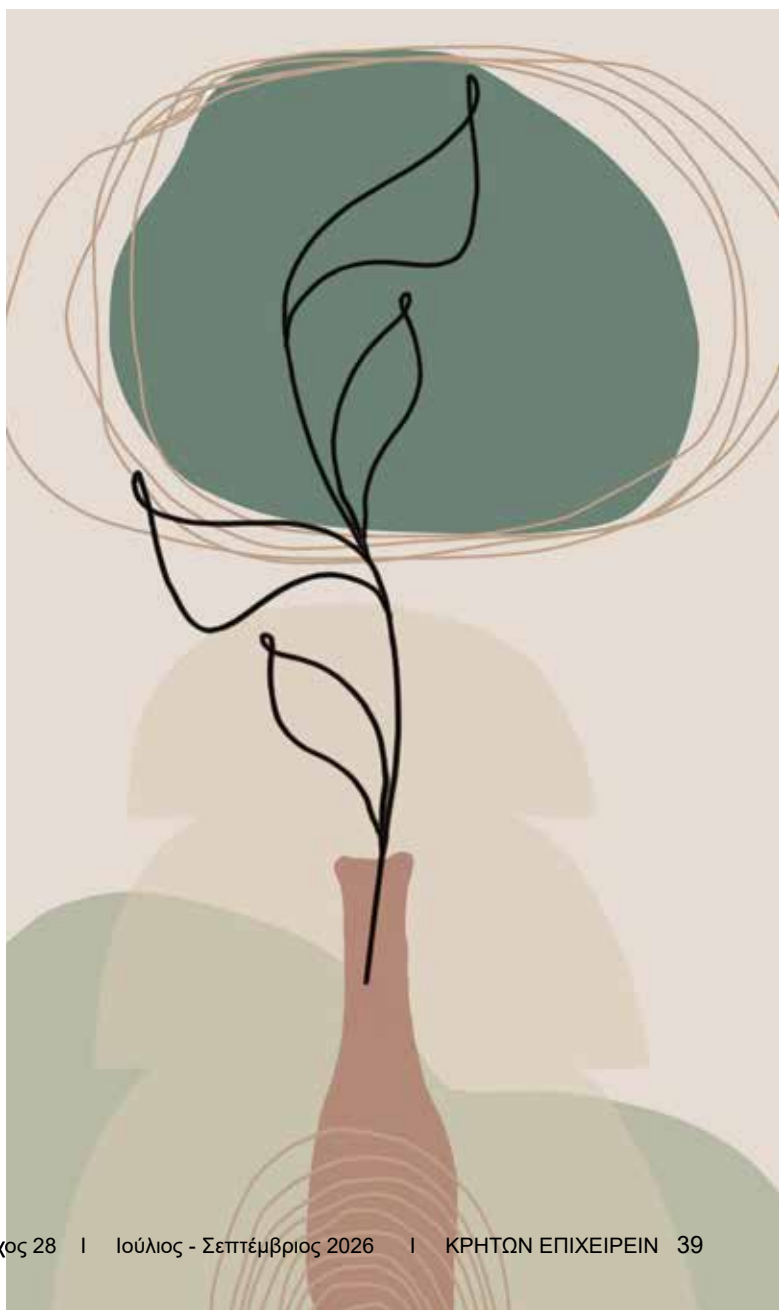
Συνεργάτες της [Environments.gr](#)

Η εταιρεία συνεργάζεται με ένα ευρύ φάσμα οργανισμών, επιχειρήσεων και θεσμικών φορέων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καλύπτοντας κρίσιμους τομείς όπως ενέργεια, βιομηχανία, τουρισμός, υγεία, τεχνολογία, ναυτιλία και δημόσια διοίκηση.

Ενδεικτικοί συνεργάτες:

Athex Group (Χρηματιστήριο Αθηνών), SPACE Hellas, THALES Group, Hellas Sat (Ελλάδα & Κύπρος), ΔΕΗ, EDP Energy, Ergosteel, Sidenor (Όμιλος Στασινόπουλου), Μασούτης, Χαλκιαδάκης, Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Υγείας, Astir, Kaisen Games, SONOKO, RES Novae, Όμιλος

Πετρόπουλος, REDEX, Berlin, East Gate Shipping, Piritium, Neptune Hotel, Zeus Hotels, Praktiker, Aenaos, BETE4Is, ΔΕΔΔΗΕ, Ergoprolipsis, Proact, MANGO, IBLS, KIBO, Δήμος Ρεθύμνης, Δήμος Πετρούπολης, Δήμος Τροιζηνίας, Ariston Dental, Chesi Φαρμακευτική, Air Energy, Digital Realty, Yoshiro Digital, HHC Hellenic Health Care, Αρχιρόδοι, AVIS, ALFA Marine, Noulis, Moody Hellas S.A., Stereon, University of West Attica, University of Crete, Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης, Ιατρικό Γένεσις, ETBA Bank, Τράπεζα Πειραιώς, Κέντρο Γονιμότητας Γένεσις, J&P AVAX, Stavros Niarchos Foundation, Marilot Electronics, Agapi Beach, Capsis Astoria, Candia Maris, Krini Beach, Galaxy Hotel, Avli Hotel, Renia Hotel, Asion Lithos, Παραμύθι Βρεφονηπιακός, Ηλιαχτίδα (Ξενώνας παιδιών με νεοπλασίες), Ζάνειο Εκπαιδευτήριο, Ευρωγνώση, και πλήθος ιδιωτών.

Για την έντυπη επικοινωνία σας

ΕΝΤΥΠΟ

Κατάλογοι, βιβλία, περιοδικά, φυλλάδια, εφημερίδες, ειδικά εμπορικά έντυπα, ψηφιακή εκτύπωση σε όλων των ειδών τα υλικά, μηχανογραφικά έντυπα.

ΚΟΥΤΙ

Κουτιά ζαχαροπλαστείου, ψητοπωλείου, πίτσας, υδράντοχα με ειδική επίστρωση για άμεση επαφή με τρόφιμα εστίασης, ψυγείου και βαθειάς κατάψυξης. Κουτιά ποτών και αναψυκτικών.

ΠΟΤΗΡΙ

Χάρτινα ποτήρια με εκτύπωση λογότυπου ή προτυπωμένα, μονότοιχα ή διπλότοιχα όλων των διατάσεων (4, 8, 12, 16 oz).

Ο σύγχρονος μηχανολογικός εξοπλισμός και η πολυετή εμπειρία μας, στο χώρο των εκτυπώσεων, μας δίνει τη δυνατότητα να προσφέρουμε ολοκληρωμένες λύσεις, προβολής και προώθησης, με την υψηλότερη ποιότητα παραγωγής στη χαμηλότερη τιμή.

www.cupcode.gr - info@cupcode.gr

Cretan Herbs & Spices from Sfakia

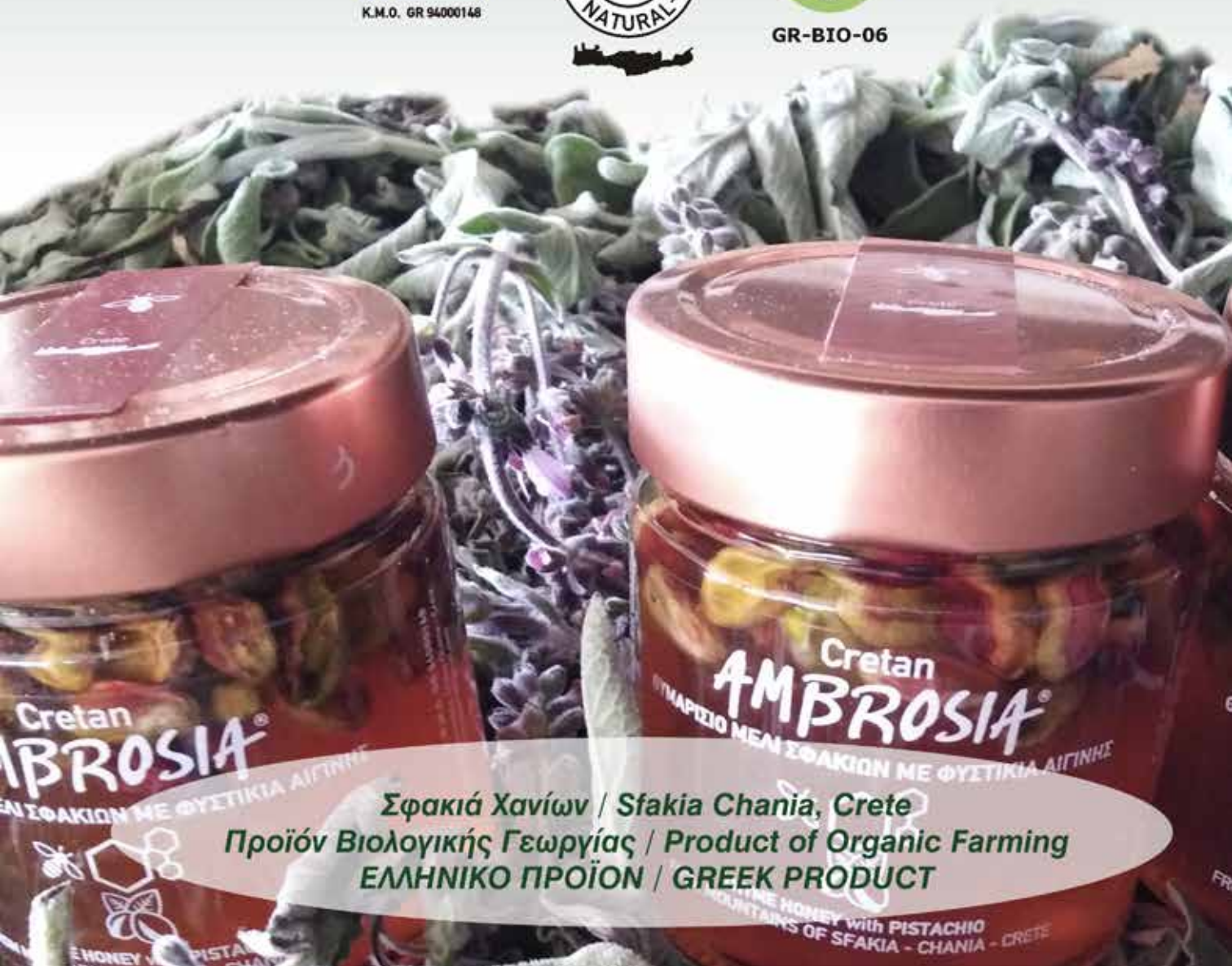
BIO Cretan AMBROSIA®

K.M.O. GR 94000148

GR-BIO-06

Σφακιά Χανίων / Sfakia Chania, Crete
Προϊόν Βιολογικής Γεωργίας / Product of Organic Farming
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ / GREEK PRODUCT

Το ESG δεν είναι απλά η επόμενη υποχρέωση των επιχειρήσεων Είναι η επόμενη προϋπόθεση χρηματοδότησής τους

Του Εμμανουήλ Ι. Βασιλάκη

Εισαγωγή

Εμμανουήλ Ι. Βασιλάκης
Οικονομολόγος – Λογιστής
Σύμβουλος Επιχειρήσεων
Πρόεδρος
και Διευθύνων Σύμβουλος
της Φοροεπίλυσις Α.Ε.

Τα τελευταία χρόνια, ο όρος ESG εμφανίζεται ολοένα και συχνότερα στις συζητήσεις γύρω από την οικονομία, τις επιχειρήσεις και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Για πολλούς επιχειρηματίες, ιδιαίτερα στον χώρο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, πρόκειται για έναν όρο που μοιάζει να αφορά κυρίως τις μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες, τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ή τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε διεθνείς αγορές.

Η πραγματικότητα, όμως, εξελίσσεται διαφορετικά.

Οι αρχές της βιωσιμότητας και τα κριτήρια ESG επηρεάζουν πλέον ολόκληρο το επιχειρηματικό οικοσύστημα. Από την πρόσβαση σε τραπεζική χρηματοδότηση μέχρι τις συνεργασίες με πελάτες και προμηθευτές, η αξιολόγηση μιας επιχείρησης δεν βασίζεται πλέον αποκλειστικά στα οικονομικά της αποτελέσματα. Ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί, διαχειρίζεται τους πόρους της, αντιμετωπίζει τους εργαζομένους της και οργανώνει τη διοίκησή της αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία.

Το ESG δεν αποτελεί πλέον μια θεωρητική συζήτηση. Μετατρέπεται σταδιακά σε έναν νέο δείκτη επιχειρηματικής αξιοπιστίας και ανταγωνιστικότητας.

Τι είναι το ESG;

Τα αρχικά ESG προέρχονται από τις λέξεις:

Environmental (Περιβάλλον)

Social (Κοινωνία)

Governance (Εταιρική Διακυβέρνηση)

Το ESG αποτελεί ένα πλαίσιο αξιολόγησης που εξετάζει όχι μόνο το οικονομικό αποτέλεσμα μιας επιχείρησης αλλά και τον τρόπο με τον οποίο αυτό επιτυγχάνεται. Στην πράξη, επιχειρεί να απαντήσει σε ερωτήματα όπως:

- Πόσο υπεύθυνα διαχειρίζεται η επιχείρηση την ενέργεια και τους φυσικούς πόρους;
- Πώς αντιμετωπίζει τους εργαζομένους της;
- Ποιες είναι οι σχέσεις της με την τοπική κοινωνία;
- Υπάρχουν διαδικασίες διαφάνειας και λογοδοσίας;
- Πώς διαχειρίζεται τους επιχειρηματικούς κινδύνους;

Το ESG δεν μετρά μόνο τα οικονομικά αποτελέσματα. Μετρά και την ποιότητα της επιχειρηματικής λειτουργίας.

Γιατί αφορά και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις;

Στην Ελλάδα, περισσότερο από το 99% των επιχειρήσεων ανήκουν στην κατηγορία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Είναι εύλογο, λοιπόν, πολλοί επιχειρηματίες να θεωρούν ότι οι νέες απαιτήσεις βιωσιμότητας δεν τους αφορούν άμεσα.

Ωστόσο, η επιχειρηματική πραγματικότητα είναι διαφορετική.

Μια μικρή ή μεσαία επιχείρηση μπορεί να μη δημοσιεύει έκθεση βιωσιμότητας, αλλά συνεργάζεται καθημερινά με πελάτες, προμηθευτές, τράπεζες και οργανισμούς που ήδη εφαρμόζουν κριτήρια ESG.

Ένα ξενοδοχείο συνεργάζεται με διεθνείς ταξιδιωτικούς οργανισμούς. Ένας παραγωγός τροφίμων προμηθεύει μεγάλες αλυσίδες λιανικής. Μια μεταποιητική επιχείρηση συμμετέχει σε εφοδιαστικές αλυσίδες που ζητούν ολόένα και περισσότερα στοιχεία βιωσιμότητας.

Η ενσωμάτωση των αρχών ESG παύει να αποτελεί προαιρετική επιλογή και εξελίσσεται σε παράγοντα επιχειρηματικής επιβίωσης.

Περιβάλλον: προστατεύοντας έναν πολύτιμο πόρο

Η περιβαλλοντική διάσταση του ESG είναι ίσως η πιο γνωστή.

Η μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης, η εξοικονόμηση νερού, η ορθή διαχείριση αποβλήτων και η υιοθέτηση φιλικότερων προς το περιβάλλον πρακτικών αποτελούν βασικά στοιχεία αξιολόγησης.

Για πολλές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στην Κρήτη, το περιβάλλον δεν αποτελεί απλώς ένα φυσικό αγαθό. Αποτελεί τη βάση της οικονομικής τους δραστηριότητας.

Ο τουρισμός εξαρτάται από την ποιότητα του φυσικού τοπίου. Η αγροδιατροφή βασίζεται στη σωστή

διαχείριση των φυσικών πόρων. Η μεταποίηση και το εμπόριο επηρεάζονται άμεσα από το ενεργειακό κόστος.

Η περιβαλλοντική υπευθυνότητα δεν είναι μόνο ζήτημα ευαισθησίας. Είναι ζήτημα μακροχρόνιας βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας.

Κοινωνία: επένδυση στους ανθρώπους

Πίσω από κάθε επιτυχημένη επιχείρηση βρίσκονται οι άνθρωποί της.

Η προσέλκυση και διατήρηση κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί σήμερα μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Οι συνθήκες εργασίας, οι ευκαιρίες εκπαίδευσης, η ίση μεταχείριση, η ασφάλεια και η επαγγελματική ανάπτυξη αποτελούν πλέον στοιχεία που επηρεάζουν άμεσα τη φήμη και την αποτελεσματικότητα μιας επιχείρησης.

Παράλληλα, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και η σχέση της επιχείρησης με την τοπική κοινωνία.

Οι επιχειρήσεις που στηρίζουν την τοπική οικονομία, συνεργάζονται με τοπικούς προμηθευτές και συμβάλλουν στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής δημιουργούν ισχυρότερους δεσμούς εμπιστοσύνης με το περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιούνται.

Διακυβέρνηση: η αξία της διαφάνειας

Η τρίτη διάσταση του ESG αφορά την εταιρική διακυβέρνηση.

Παρότι ο όρος συχνά συνδέεται με μεγάλες εισηγμένες εταιρείες, στην πραγματικότητα αφορά κάθε επιχείρηση ανεξαρτήτως μεγέθους.

Η ύπαρξη σαφών διαδικασιών, η συμμόρφωση με τη νομοθεσία, η σωστή διαχείριση κινδύνων και η διαφάνεια στις επιχειρηματικές αποφάσεις αποτελούν στοιχεία που ενισχύουν την αξιοπιστία μιας επιχείρησης. Σε μια εποχή όπου η εμπιστοσύνη αποτελεί σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, η διαφάνεια δεν είναι πολυτέλεια. Είναι επιχειρηματική αναγκαιότητα.

ESG και τραπεζική χρηματοδότηση: η νέα πραγματικότητα

Ίσως η σημαντικότερη εξέλιξη για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι η σύνδεση του ESG με τη χρηματοδότηση.

Μέχρι πρόσφατα, οι τράπεζες αξιολογούσαν κυρίως οικονομικούς δείκτες

όπως η κερδοφορία, η ρευστότητα και η πιστοληπτική ικανότητα μιας επιχείρησης.

Σήμερα, η εικόνα αυτή αλλάζει.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα από το πλαίσιο της βιώσιμης χρηματοδότησης, ενθαρρύνει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να λαμβάνουν υπόψη και περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και διοικητικούς κινδύνους κατά την αξιολόγηση επιχειρηματικών δανείων και επενδύσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, όλο και περισσότερες επιχειρήσεις καλούνται να παρέχουν πληροφορίες που σχετίζονται με ζητήματα ESG κατά τη διαδικασία αξιολόγησης αιτημάτων χρηματοδότησης.

Σε ενημερωτικές δράσεις και workshops τραπεζικών ιδρυμάτων, δίνεται πλέον ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο με τον οποίο οι δείκτες ESG επηρεάζουν τη συνολική εικόνα μιας επιχείρησης. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι η βιωσιμότητα δεν αποτελεί πλέον αποκλειστικά θέμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, αλλά παράγοντα που επηρεάζει άμεσα τις δυνατότητες χρηματοδότησης και ανάπτυξης.

Οι επιχειρήσεις που θα μπορέσουν να αποδείξουν ότι λειτουργούν με υπευθυνότητα, διαφάνεια και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό είναι πιθανό να διαθέτουν σημαντικό πλεονέκτημα στο χρηματοδοτικό περιβάλλον των επόμενων ετών.

Η περίπτωση της Κρήτης

Η Κρήτη αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα περιοχής όπου οι αρχές του ESG συνδέονται άμεσα με την οικονομική ανάπτυξη.

Ο τουρισμός, η αγροδιατροφή, η μεταποίηση και οι υπηρεσίες βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος, στην κοινωνική συνοχή και

στην αξιοπιστία των επιχειρήσεων.

Η προστασία των φυσικών πόρων, η στήριξη της τοπικής παραγωγής, η ανάδειξη της πολιτιστικής ταυτότητας και η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας αποτελούν πρακτικές που συνδέονται άμεσα με τη φιλοσοφία του ESG.

Για τις επιχειρήσεις της Κρήτης, η βιωσιμότητα μπορεί να αποτελέσει όχι μόνο υποχρέωση αλλά και σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε μια διεθνή αγορά που αλλάζει διαρκώς.

Αντί επιλόγου

Για πολλά χρόνια η επιτυχία μιας επιχείρησης μετριόταν σχεδόν αποκλειστικά μέσα από τους οικονομικούς της δείκτες. Σήμερα, η εικόνα αυτή μεταβάλλεται.

Οι πελάτες, οι επενδυτές, οι συνεργάτες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ενδιαφέρονται ολοένα και περισσότερο για τον τρόπο με τον οποίο δημιουργείται η επιχειρηματική αξία.

Το ESG δεν είναι μια παροδική τάση ούτε μια υποχρέωση που αφορά μόνο τις μεγάλες εταιρείες. Είναι μια νέα επιχειρηματική πραγματικότητα που επηρεάζει ήδη τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις αξιολογούνται, χρηματοδοτούνται και αναπτύσσονται.

Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η πρόκληση δεν είναι να προσαρμοστούν όταν οι αλλαγές θα έχουν πλέον επιβληθεί. Η πρόκληση είναι να προετοιμαστούν έγκαιρα, ώστε να μετατρέψουν τη βιωσιμότητα από υποχρέωση σε ευκαιρία.

Διότι στο επιχειρηματικό περιβάλλον που διαμορφώνεται, η βιωσιμότητα δεν αποτελεί μόνο δείκτη ευθύνης. Αποτελεί πλέον και δείκτη αξιοπιστίας, ανάπτυξης και πρόσβασης στο μέλλον.

Όταν η ΔΥΝΕΠΕΙΑ ΔΥΝΑΝΤΑΕΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ!

- Αφίσες
- Βιβλία
- Επιστολόχαρτα
- Διαφημιστικά Έντυπα
- Εφημερίδες
- Περιοδικά

Εκτυπώσεις offset
Ψηφιακές εκτυπώσεις

- Φάκελα
- Μπλοκ
- Εταιρικές Κάρτες
- Αυτοκόλλητα
- Μαγνητάκια
- Plotter

afoi-mpotzaki.gr
Τζαβέλλη 10 & Μεσολογίου 17
Τ.Κ. 10681 | Αθήνα - Εξάρχεια
210 3847 356 | 210 3301 604
mpotzakis@gmail.com

ΑΦΟΙ ΜΠΟΤΖΑΚΗ
ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Από το
1975

A portrait of Dr. Giorgos Papamichail, a middle-aged man with short dark hair and a light beard, wearing a light blue button-down shirt. He is standing outdoors with his arms crossed, looking directly at the camera. The background is a soft-focus green landscape with trees.

Δρ. Γιώργος Παπαμιχαήλ
Διευθυντής Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου Κρήτης
(STEP-C),
Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας
Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος ΕΔΑΠ/ΕΤΕΠ-Κ Α.Ε.

Νέος Πυλώνας Κρητικής Οικονομίας

Η Κρήτη βρίσκεται σήμερα μπροστά σε μια ιστορική μετατόπιση. Μετά τον πρωτογενή τομέα και τον τουρισμό (τους δύο παραδοσιακούς πυλώνες της οικονομίας της) αναδύεται δυναμικά ένας **τρίτος οικονομικός πυλώνας**, θεμελιωμένος στη γνώση, την τεχνολογία και την καινοτομία. Πρόκειται για μια εξέλιξη που δεν αποτελεί θεωρητική προσδοκία, αλλά συγκροτημένη στρατηγική, βασισμένη σε πραγματικές **δομές, θεσμικές συνεργασίες** και ένα **οικοσύστημα έρευνας** που έχει ωριμάσει.

Στο επίκεντρο αυτής της νέας εποχής βρίσκεται το **Επιστημονικό Τεχνολογικό Πάρκο Κρήτης (STEP-C)**, το οποίο δημιουργήθηκε από το **Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ)** και λειτουργεί σήμερα ως ο πιο ώριμος και ολοκληρωμένος κόμβος καινοτομίας στην Ελλάδα. Με περισσότερες από 45 εταιρείες υψηλής τεχνολογίας, με διεθνή δικτύωση και με έναν ρόλο που πλέον αποκτά **παγκρήτια διάσταση**, το STEP-C αποτελεί τον μηχανισμό που **μετατρέπει την ερευνητική αριστεία σε οικονομική αξία**.

Η πρόσφατη θεσμική συνεργασία του ΙΤΕ με τα τρία πανεπιστημιακά ιδρύματα της Κρήτης, συγκεκριμένα το **Πανεπιστήμιο Κρήτης**, το **Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (ΕΛΜΕΠΑ)** και το **Πολυτεχνείο Κρήτης**, σηματοδοτεί μια νέα εποχή ενοποίησης του οικοσυστήματος γνώσης. Για πρώτη φορά, όλοι οι βασικοί φορείς παραγωγής γνώσης του νησιού αποκτούν κοινό σημείο αναφοράς: το STEP-C ως **ενιαίο κόμβο** που συνδέει την έρευνα με την καινοτομία, την επιχειρηματικότητα και την παραγωγή σε όλη την Κρήτη.

Σε αυτό το περιβάλλον, ο **Δρ. Γιώργος Παπαμιχαήλ**, Διευθυντής του STEP-C και Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΔΑΠ/ΕΤΕΠ-Κ Α.Ε., αναλύει στη συνέντευξή του στο «Κρητών Επιχειρείν» το νέο αναπτυξιακό αφήγημα του νησιού, που είναι το πώς η Κρήτη μπορεί να μετατρέψει τη **γνώση σε επιχειρηματική δραστηριότητα**, πώς μπορεί να συγκρατήσει και να προσελκύσει ταλέντο, πώς μπορεί να δημιουργήσει νέες εταιρείες υψηλής τεχνολογίας και πώς μπορεί να διεκδικήσει θέση στον **ευρωπαϊκό και διεθνή χάρτη καινοτομίας**.

Η επόμενη δεκαετία δεν είναι απλώς μια περίοδος προοπτικής. Είναι η στιγμή που η Κρήτη μπορεί να αποδείξει ότι η **παραγωγή γνώσης και τεχνολογίας δεν είναι προνόμιο των μεγάλων μητροπολιτικών κέντρων**, αλλά δύναμη που μπορεί να αναπτυχθεί εκεί όπου υπάρχει **αριστεία, συνεργασία και στρατηγικό όραμα**.

Ποια είναι σήμερα η θεσμική ταυτότητα του STEP-C και πώς διαμορφώνεται ο ρόλος του ως τεχνολογικού κόμβου που συνδέει έρευνα, επιχειρηματικότητα και παραγωγή σε ένα διεθνές περιβάλλον καινοτομίας;

Το Επιστημονικό Τεχνολογικό Πάρκο Κρήτης (STEP-C) δημιουργήθηκε από το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) και υπήρξε ένας από τους πρώτους οργανωμένους θεσμούς διασύνδεσης της έρευνας με τη βιομηχανία και την αγορά στη χώρα μας. Με περισσότερα από τριάντα χρόνια λειτουργίας, έχει εξελιχθεί σε έναν από τους πλέον ώριμους και ολοκληρωμένους κόμβους καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, αποτελώντας ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του πώς η έρευνα και η γνώση μπορούν να μετατραπούν σε οικονομική και κοινωνική αξία.

Σήμερα φιλοξενεί περισσότερες από 45 καινοτόμες εταιρείες υψηλής τεχνολογίας, ενώ τη διαχείριση και ανάπτυξή του έχει αναλάβει η Εταιρεία Διαχείρισης και Ανάπτυξης του Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου Κρήτης (ΕΔΑΠ/ΕΤΕΠ-Κ Α.Ε.). Η ιδιαίτερη ταυτότητά του διαμορφώνεται από τη μοναδική του θέση μέσα στο οικοσύστημα γνώσης και καινοτομίας της Κρήτης. Το STEP-C λειτουργεί ως ο μηχανισμός που συνδέει την ερευνητική αριστεία του ΙΤΕ και των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων του νησιού με την επιχειρηματικότητα, τη βιομηχανία και την παραγωγή, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις ώστε η επιστημονική γνώση να

μετατρέπεται σε καινοτόμα προϊόντα, υπηρεσίες και πραγματική αξία για την οικονομία.

Δεν πρόκειται απλώς για έναν χώρο φιλοξενίας εταιρειών, αλλά για ένα δυναμικό περιβάλλον καινοτομίας, όπου ερευνητικές ομάδες, νεοφυείς και εδραιωμένες επιχειρήσεις συνυπάρχουν, αλληλεπιδρούν και αναπτύσσουν ουσιαστικές συνέργειες.

Ο διεθνής χαρακτήρας του STEP-C αποτελεί επίσης βασικό στοιχείο αυτής της ταυτότητας. Μέσα από τη συμμετοχή σε ευρωπαϊκά δίκτυα και έργα, τη συνεργασία με αντίστοιχους φορείς του εξωτερικού και την εξωστρέφεια των εταιρειών που φιλοξενεί, το STEP-C λειτουργεί ως πύλη που συνδέει το οικοσύστημα της Κρήτης με τις διεθνείς αγορές και τις τεχνολογικές εξελίξεις αιχμής. Αυτός ο τριπλός ρόλος -η σύνδεση έρευνας, επιχειρηματικότητας και παραγωγής σε ένα διεθνές πλαίσιο- καθορίζει σήμερα τη φυσιογνωμία και τη στρατηγική αποστολή του STEP-C.

Η νέα συνεργασία μεταξύ του ΙΤΕ και των πανεπιστημίων της Κρήτης αποτελεί μια σημαντική θεσμική πρωτοβουλία. Ποια είναι τα βασικά της στοιχεία και πώς αναμένεται να επηρεάσει την ανάπτυξη του οικοσυστήματος καινοτομίας στην Κρήτη;

Η συνεργασία που επισφραγίστηκε στις 8 Ιουνίου 2026 αφορά την υπογραφή συμβάσεων ανάμεσα στην ΕΔΑΠ/ΕΤΕΠ-Κ και στις Εταιρείες Αξιοποίησης και

Διαχείρισης Περιουσίας των τριών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων της Κρήτης: του Πανεπιστημίου Κρήτης, του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου (ΕΛΜΕΠΑ) και του Πολυτεχνείου Κρήτης.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι, για πρώτη φορά, το σύνολο των βασικών φορέων παραγωγής γνώσης της Κρήτης —το ΙΤΕ και τα τρία πανεπιστημιακά ιδρύματα του νησιού— αποκτούν έναν κοινό παρονομαστή: το STEP-C ως ενιαίο σημείο αναφοράς για τη σύνδεση της έρευνας με την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα!

Το βασικό στοιχείο της συμφωνίας είναι η διαμόρφωση ενός κοινού πλαισίου για τη διαχείριση και αξιοποίηση χώρων εντός των εγκαταστάσεων των τριών Ιδρυμάτων. Οι χώροι αυτοί θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις του STEP-C στο ΙΤΕ, διευρύνοντας ουσιαστικά τη δυνατότητα φιλοξενίας και υποστήριξης καινοτόμων ερευνητικών και τεχνολογικών δραστηριοτήτων, καθώς και τη δημιουργία νέων εταιρειών έντασης γνώσης.

Το STEP-C αποκτά πλέον έναν Παγκρήτιο ρόλο. Από ένα τεχνολογικό πάρκο συγκεντρωμένο σε μία τοποθεσία, εξελίσσεται σε έναν ενιαίο μηχανισμό υποστήριξης της καινοτομίας με παρουσία σε όλη την Κρήτη. Αναμένουμε ότι αυτή η εξέλιξη θα έχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στο οικοσύστημα: θα κινητοποιήσει μεγαλύτερο μέρος του ερευνητικού δυναμικού, θα φέρει πιο κοντά την ακαδημαϊκή κοινότητα με την αγορά και θα δημιουργήσει νέες διαδρομές ώστε η γνώση να μετατρέπεται σε προϊόντα, υπηρεσίες και επιχειρήσεις με πραγματικό αντίκτυπο

στην οικονομία και την κοινωνία.

Παράλληλα, θεωρούμε ότι αυτή η πρωτοβουλία αποτελεί μόνο την αρχή μιας νέας περιόδου συνεργασίας ανάμεσα στο STEP-C, το ΙΤΕ και τα ακαδημαϊκά ιδρύματα της Κρήτης. Πάνω σε αυτή τη βάση μπορούν να αναπτυχθούν νέες συνέργειες, κοινές δράσεις και μηχανισμοί υποστήριξης, αξιοποιώντας ακόμη περισσότερο το ερευνητικό δυναμικό, τις υποδομές και την τεχνογνωσία που υπάρχουν στο νησί.

Ο τελικός στόχος είναι η δημιουργία ενός πραγματικά ενιαίου οικοσυστήματος καινοτομίας, όπου η γνώση που παράγεται στα ερευνητικά εργαστήρια θα μετατρέπεται ταχύτερα σε νέες τεχνολογίες, ανταγωνιστικές επιχειρήσεις και αξία για την οικονομία και την κοινωνία της Κρήτης.

Η συζήτηση για τη δημιουργία ενός «Τρίτου Οικονομικού Πυλώνα» στην Κρήτη —πέρα από τον πρωτογενή τομέα και τον τουρισμό— ενισχύεται. Μπορεί η τεχνολογία και η καινοτομία να αποτελέσουν αυτόν τον νέο πυλώνα και ποια είναι η προστιθέμενη αξία του;

Η Κρήτη έχει σήμερα όλες τις προϋποθέσεις ώστε η γνώση, η τεχνολογία και η καινοτομία να εξελιχθούν στον τρίτο μεγάλο οικονομικό της πυλώνα, δίπλα στον τουρισμό και τον πρωτογενή τομέα. Και αυτό γιατί διαθέτει ένα ιδιαίτερο συγκριτικό πλεονέκτημα: ένα ερευνητικό κέντρο διεθνούς εμβέλειας, το ΙΤΕ, και τρία πανεπιστημιακά ιδρύματα με ισχυρή ερευνητική

δραστηριότητα και σημαντικό ανθρώπινο δυναμικό.

Λίγες περιφέρειες διαθέτουν σε μια τόσο περιορισμένη γεωγραφική περιοχή αυτή τη συγκέντρωση ερευνητικής αριστείας και παραγωγής νέας γνώσης. Ακόμη πιο σημαντικό όμως είναι ότι οι φορείς αυτοί δεν λειτουργούν απομονωμένα. Έχουν αναπτύξει σχέσεις συνεργασίας, κοινή αντίληψη και διαύλους επικοινωνίας, δημιουργώντας τις βάσεις για ένα πραγματικά ενιαίο οικοσύστημα καινοτομίας.

Η πρόκληση πλέον δεν είναι αν υπάρχει η επιστημονική βάση. Αυτή υπάρχει. Η πραγματική πρόκληση είναι η οργανωμένη μετατροπή αυτής της γνώσης σε καινοτομία, νέες επιχειρήσεις, θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης και διεθνώς ανταγωνιστικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Η ανάπτυξη μιας οικονομίας που βασίζεται στη γνώση και την τεχνολογία δημιουργεί θέσεις εργασίας υψηλής προστιθέμενης αξίας, συμβάλλει στη συγκράτηση αλλά και στην επιστροφή νέων επιστημόνων στην Κρήτη και περιορίζει τη διαρροή ταλέντου προς άλλα οικοσυστήματα του εξωτερικού.

Ο στόχος δεν είναι μόνο να δημιουργηθούν περισσότερες επιχειρήσεις, αλλά να δημιουργηθούν οι συνθήκες ώστε οι νέοι επιστήμονες να βλέπουν την Κρήτη ως τόπο επαγγελματικής εξέλιξης, δημιουργίας και προοπτικής και όχι ως αφετηρία φυγής.

Παράλληλα, η τεχνολογία και η καινοτομία δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά προς τους υφιστάμενους οικονομικούς πυλώνες, αλλά ενισχυτικά. Μπορούν να συμβάλουν στον ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό του αγροδιατροφικού τομέα, της μεταποίησης και του τουρισμού, δημιουργώντας μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία.

Η ανάδειξη της Κρήτης σε ισχυρό περιφερειακό

κόμβο καινοτομίας αποδεικνύει ότι η παραγωγή γνώσης και τεχνολογίας δεν αποτελεί προνόμιο μόνο των μεγάλων αστικών κέντρων. Με τη σωστή στρατηγική, μπορεί να αποτελέσει μοχλό βιώσιμης ανάπτυξης και διεθνούς ανταγωνιστικότητας για ολόκληρες περιφέρειες.

Ποια βήματα απαιτούνται ώστε η έρευνα που παράγεται στα ερευνητικά ιδρύματα της Κρήτης να μετατραπεί σε προϊόντα, υπηρεσίες και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες με εξωστρεφή και διεθνή προσανατολισμό;

Η ύπαρξη μιας σημαντικής επιστημονικής ανακάλυψης ή μιας νέας τεχνολογίας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση, αλλά από μόνη της δεν αρκεί για να δημιουργηθεί μια επιτυχημένη επιχείρηση. Η μετατροπή της έρευνας και της γνώσης σε προϊόντα, υπηρεσίες και βιώσιμες επιχειρήσεις δεν είναι μια αυτονόητη ούτε γραμμική διαδικασία. Απαιτεί έναν ολοκληρωμένο μηχανισμό υποστήριξης και μια σειρά ενεργειών που καλύπτουν όλα τα στάδια — από την ερευνητική ιδέα και την τεχνολογική ανάπτυξη έως την είσοδο στην αγορά και τη διεθνή ανάπτυξη.

Το πρώτο κρίσιμο στοιχείο είναι η αποτελεσματική μεταφορά τεχνολογίας: η ύπαρξη δομών που μπορούν να εντοπίζουν ερευνητικά αποτελέσματα με εμπορική προοπτική, να υποστηρίζουν την προστασία και διαχείριση της διανοητικής ιδιοκτησίας και να διευκολύνουν είτε την αδειοδότηση τεχνολογιών είτε τη δημιουργία νέων τεχνοβλαστών. Η στενή συνεργασία μας με τις μονάδες μεταφοράς τεχνολογίας των ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων της Κρήτης είναι καθοριστική προς αυτή την κατεύθυνση.

Το δεύτερο στοιχείο είναι η πρόσβαση σε χρηματοδότηση στα πρώτα και πιο κρίσιμα στάδια ανάπτυξης. Πολλές τεχνολογίες βρίσκονται στο δύσκολο σημείο ανάμεσα στην επιστημονική ανακάλυψη και στο εμπορικά ώριμο προϊόν. Εκεί απαιτούνται εργαλεία proof-of-concept, κεφάλαια σποράς και πρόσβαση σε επενδυτικά κεφάλαια. Ωστόσο, η εμπειρία μας δείχνει ότι η μεγαλύτερη πρόκληση δεν είναι πάντα η απουσία διαθέσιμων κεφαλαίων, αλλά η ετοιμότητα των ίδιων των ομάδων να τα προσελκύσουν.

Μια νεοφυής επιχείρηση πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένη ώστε να μπορέσει να πείσει έναν επενδυτή: πρέπει να έχει κατανοήσει σε βάθος την αγορά της, το πραγματικό πρόβλημα που επιλύει, το επιχειρηματικό της μοντέλο, τον ανταγωνισμό και τη στρατηγική ανάπτυξής της.

Αυτό επιβεβαιώνεται τόσο από τη δική μας εμπειρία όσο και από τη διεθνή πρακτική. Συχνά το βασικό εμπόδιο δεν είναι η έλλειψη χρηματοδοτικών εργαλείων, αλλά το γεγονός ότι οι ομάδες δεν έχουν φτάσει ακόμη στο επίπεδο ωριμότητας που απαιτείται ώστε ένας επενδυτής να εμπιστευθεί την ιδέα, την ομάδα και το επιχειρηματικό σχέδιο.

Η επενδυτική ετοιμότητα είναι επομένως εξίσου σημαντική με την ίδια την πρόσβαση σε χρηματοδότηση.

Το τρίτο και εξίσου σημαντικό στοιχείο είναι η επιχειρηματική υποστήριξη και η καθοδήγηση από ανθρώπους με εμπειρία στην ανάπτυξη επιχειρήσεων. Η εμπειρία δείχνει ότι πολλές τεχνολογίες δεν αποτυγχάνουν επειδή δεν είναι επιστημονικά σημαντικές, αλλά επειδή δεν συνοδεύονται από την απαραίτητη επιχειρηματική ωρίμανση, κατανόηση της αγοράς και δυνατότητα προσαρμογής. Η

επιχειρηματικότητα, ιδιαίτερα όταν βασίζεται σε νέες τεχνολογίες, είναι μια απαιτητική διαδικασία που περιλαμβάνει αβεβαιότητα, συνεχείς δοκιμές και πολλές φορές αποτυχίες. Η αποτυχία όμως αποτελεί μέρος της διαδικασίας μάθησης. Αυτό που συχνά καθορίζει την επιτυχία είναι η ικανότητα μιας ομάδας να αξιολογεί τα δεδομένα, να επαναπροσδιορίζει τη στρατηγική της, να προσαρμόζεται και να προσπαθεί ξανά με καλύτερη κατανόηση της αγοράς και των αναγκών των πελατών.

Για τον λόγο αυτό, υπηρεσίες όπως η επώαση, η επιτάχυνση, η καθοδήγηση από έμπειρους επιχειρηματίες και στελέχη της αγοράς και η ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων στους ερευνητές είναι απαραίτητες.

Τέλος, είναι κρίσιμο ο διεθνής προσανατολισμός να υπάρχει από την πρώτη ημέρα. Η ντόπια ή ακόμα και η ελληνική αγορά είναι περιορισμένες. Μια τεχνολογική επιχείρηση πρέπει να σχεδιάζεται εξ αρχής με προοπτική διεθνούς ανάπτυξης.

Ο ρόλος του STEP-C είναι να συγκροτήσει αυτή την αλυσίδα υποστήριξης: να παρέχει υποδομές, εξειδικευμένες υπηρεσίες, πρόσβαση σε ανθρώπους με εμπειρία, δίκτυα συνεργασίας και ένα περιβάλλον μέσα στο οποίο οι ερευνητικές ομάδες μπορούν να εξελιχθούν σε βιώσιμες επιχειρήσεις.

Στόχος μας είναι η μετάβαση από το εργαστήριο στην αγορά να γίνει πιο γρήγορα, πιο οργανωμένα και με μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας.

Ποιες είναι οι μεγαλύτερες ανάγκες και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα οι εταιρείες υψηλής τεχνολογίας που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη και πώς μπορεί το STEP-C να ενισχύσει την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητά τους;

Οι εταιρείες υψηλής τεχνολογίας που αναπτύσσονται στην Κρήτη αντιμετωπίζουν προκλήσεις που συναντώνται στα περισσότερα περιφερειακά οικοσυστήματα καινοτομίας διεθνώς. Η ύπαρξη εξαιρετικής τεχνολογίας και υψηλού επιπέδου ανθρώπων αποτελεί σημαντική βάση, αλλά για να μπορέσουν οι επιχειρήσεις αυτές να αναπτυχθούν και να ανταγωνιστούν διεθνώς χρειάζονται ένα ευρύτερο περιβάλλον υποστήριξης.

Η πρώτη και ίσως σημαντικότερη πρόκληση είναι η πρόσβαση σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Ο ανταγωνισμός για νέα talέντα είναι πλέον παγκόσμιος, ιδιαίτερα σε τομείς όπως η πληροφορική, η τεχνητή νοημοσύνη, η μηχανική και οι επιστήμες υψηλής τεχνολογίας. Η δυνατότητα μιας περιοχής να συγκρατήσει αλλά και να προσελκύσει νέους επιστήμονες αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξη ενός οικοσυστήματος καινοτομίας. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για περιφέρειες όπως η Κρήτη, όπου ο ανταγωνισμός για talέντο δεν μπορεί να βασιστεί αποκλειστικά στο επίπεδο των οικονομικών απολαβών. Χρειάζεται να δημιουργηθεί ένα συνολικό περιβάλλον ευκαιριών: πρόσβαση σε ενδιαφέρουσες τεχνολογικές προκλήσεις, δυνατότητες επαγγελματικής εξέλιξης, σύνδεση με κορυφαία έρευνα και υψηλή ποιότητα ζωής. Αυτά είναι στοιχεία που μπορούν να κάνουν έναν νέο επιστήμονα να επιλέξει όχι απλώς μια θέση εργασίας, αλλά έναν τόπο όπου μπορεί να δημιουργήσει και να εξελιχθεί.

Η δεύτερη μεγάλη πρόκληση είναι η ανάπτυξη και η κλιμάκωση των επιχειρήσεων. Πολλές εταιρείες καταφέρνουν να περάσουν τα πρώτα στάδια δημιουργίας, όμως η μετάβαση από μια μικρή καινοτόμο εταιρεία σε μια διεθνώς ανταγωνιστική επιχείρηση απαιτεί πρόσβαση σε κεφάλαια ανάπτυξης, αγορές, έμπειρα στελέχη και στρατηγικές συνεργασίες.

Η τρίτη πρόκληση αφορά τη διεθνοποίηση. Για τις περισσότερες εταιρείες υψηλής τεχνολογίας, ειδικά σε μια περιφέρεια όπως η Κρήτη, η εξωστρέφεια δεν είναι επιλογή αλλά προϋπόθεση επιβίωσης. Από την πρώτη ημέρα πρέπει να σκέφτονται σε διεθνές επίπεδο, να έχουν πρόσβαση σε πελάτες, συνεργάτες και δίκτυα εκτός Ελλάδας. Παράλληλα, ένα σημαντικό ζήτημα για κάθε αναδυόμενο οικοσύστημα είναι η δημιουργία κρίσιμης μάζας. Η καινοτομία αναπτύσσεται ταχύτερα όταν υπάρχουν πολλές επιχειρήσεις, ερευνητικές ομάδες, επενδυτές και εξειδικευμένοι άνθρωποι που αλληλεπιδρούν συστηματικά. Η πυκνότητα αυτών των σχέσεων είναι συχνά αυτό που διαφοροποιεί τα ισχυρά οικοσυστήματα καινοτομίας διεθνώς.

Εδώ βρίσκεται και η ιδιαίτερη συμβολή του STEP-C. Ένα τεχνολογικό πάρκο δεν είναι απλώς ένας χώρος εγκατάστασης επιχειρήσεων. Είναι ένας μηχανισμός δημιουργίας οικοσυστήματος. Μέσα από τη σύνδεσή του με το ITE και με τα τρία πανεπιστημιακά ιδρύματα της Κρήτης, το STEP-C δίνει

στις επιχειρήσεις πρόσβαση σε ερευνητική γνώση, υποδομές, εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και νέες ευκαιρίες συνεργασίας. Ταυτόχρονα παρέχει υπηρεσίες επιχειρηματικής ανάπτυξης, καθοδήγηση, διασύνδεση με χρηματοδοτικά εργαλεία και διεθνή δίκτυα, βοηθώντας τις εταιρείες όχι μόνο να δημιουργηθούν αλλά και να μεγαλώσουν.

Ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία όμως είναι η κοινότητα που δημιουργείται μέσα στο Πάρκο. Η καθημερινή συνύπαρξη νεοφυών επιχειρήσεων, ώριμων εταιρειών και ερευνητών δημιουργεί άτυπες ροές γνώσης και εμπειρίας. Μια νέα εταιρεία μπορεί να μάθει από την εμπειρία μιας πιο ώριμης επιχείρησης σε θέματα αγοράς, ανάπτυξης προϊόντων και επιχειρηματικής λειτουργίας, ενώ μια μεγαλύτερη εταιρεία αποκτά πρόσβαση σε νέες ιδέες, τεχνολογίες και ανθρώπινο δυναμικό.

Με τη νέα παγκρήτια διάσταση του STEP-C δημιουργούνται οι συνθήκες για κάτι ακόμη μεγαλύτερο: ένα ενιαίο οικοσύστημα καινοτομίας με μεγαλύτερη κρίσιμη μάζα εταιρειών, ερευνητών, talέντου και συνεργασιών.

Ο στόχος είναι οι επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας στην Κρήτη να μην λειτουργούν απομονωμένα, αλλά να αποτελούν μέρος ενός δυναμικού περιβάλλοντος που τις βοηθά να αναπτυχθούν, να παραμείνουν ανταγωνιστικές και να διεκδικήσουν θέση στις διεθνείς αγορές.

Ποιο είναι το όραμά σας για την επόμενη δεκαετία: πώς φαντάζεστε την Κρήτη ως νησί καινοτομίας και ποια θέση μπορεί να καταλάβει στον ευρωπαϊκό και διεθνή χάρτη τεχνολογικής ανάπτυξης;

Η Κρήτη διαθέτει σήμερα όλα τα απαραίτητα συστατικά για να εξελιχθεί σε έναν αναγνωρίσιμο ευρωπαϊκό κόμβο καινοτομίας: ισχυρή ερευνητική βάση, ιδρύματα με σημαντική παραγωγή γνώσης, εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και έναν αυξανόμενο αριθμό τεχνολογικών επιχειρήσεων.

Η πρόκληση της επόμενης δεκαετίας είναι να μετατρέψουμε αυτά τα επιμέρους πλεονεκτήματα σε ένα συνεκτικό και διεθνώς ανταγωνιστικό οικοσύστημα. Η καινοτομία δεν δημιουργείται μόνο επειδή υπάρχουν εξαιρετικές ιδέες ή σημαντικά ερευνητικά αποτελέσματα. Δημιουργείται όταν η γνώση, οι άνθρωποι, οι επιχειρήσεις, οι υποδομές και τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία συνδέονται αποτελεσματικά μεταξύ τους.

Αυτό ακριβώς χαρακτηρίζει τα επιτυχημένα οικοσυστήματα διεθνώς: η ικανότητα να μετατρέπουν τη γνώση σε προϊόντα, επιχειρήσεις και ανάπτυξη.

Παράλληλα, θεωρώ ότι πρέπει να αλλάξουμε τον τρόπο που βλέπουμε την περιφερειακότητα και τη νησιωτικότητα. Στο παρελθόν η απόσταση από τα

μεγάλα οικονομικά κέντρα αποτελούσε σημαντικό εμπόδιο. Σήμερα, στην οικονομία της γνώσης, όπου η τεχνολογία επιτρέπει νέους τρόπους εργασίας και συνεργασίας, η Κρήτη μπορεί να μετατρέψει ορισμένα από τα χαρακτηριστικά της σε συγκριτικό πλεονέκτημα.

Η ποιότητα ζωής, η ασφάλεια, το φυσικό περιβάλλον, σε συνδυασμό με την ύπαρξη ενός ισχυρού επιστημονικού και τεχνολογικού οικοσυστήματος, μπορούν να αποτελέσουν ισχυρούς παράγοντες προσέλκυσης ανθρώπων και εταιρειών.

Ο στόχος είναι η Κρήτη να εξελιχθεί σε έναν πραγματικό μαγνήτη ταλέντου: έναν τόπο που όχι μόνο συγκρατεί και προσελκύει επιστήμονες υψηλού επιπέδου, αλλά δημιουργεί γύρω τους ένα δυναμικό οικοσύστημα γνώσης, καινοτομίας και επιχειρηματικών ευκαιριών.

Δεν πιστεύω ότι η Κρήτη πρέπει να προσπαθήσει να αντιγράψει άλλα μεγάλα τεχνολογικά κέντρα, όπως πολύ συχνά ακούμε και διαβάζουμε. Τα επιτυχημένα οικοσυστήματα χτίζονται γύρω από τη δική τους ταυτότητα και τα δικά τους πλεονεκτήματα.

Η διεθνής αναγνωρισιμότητα απαιτεί εστίαση σε τομείς όπου υπάρχει πραγματική επιστημονική και τεχνολογική υπεροχή.

Αυτή είναι και η ουσία της έξυπνης εξειδίκευσης: όχι να κάνουμε λίγο από όλα, αλλά να επενδύσουμε στρατηγικά εκεί όπου μπορούμε πραγματικά να ξεχωρίσουμε.

Το όραμα για την επόμενη δεκαετία είναι ένα οικοσύστημα με μεγαλύτερη κρίσιμη μάζα: περισσότερες τεχνολογικές εταιρείες, περισσότερους ερευνητές που συνεργάζονται με την αγορά, περισσότερες διεθνείς συνεργασίες και περισσότερους νέους επιστήμονες που επιλέγουν να παραμείνουν ή να επιστρέψουν στην Κρήτη. Η συγκράτηση και η επιστροφή ταλέντου δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως γενική ρητορική, αλλά ως συγκεκριμένος αναπτυξιακός στόχος.

Οι νέοι επιστήμονες θα επιλέξουν την Κρήτη όταν μπορούν να βρουν εδώ ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης αντίστοιχες με αυτές που προσφέρουν μεγάλα οικοσυστήματα του εξωτερικού.

Σε αυτή τη διαδρομή, η συνεργασία του ITE με τα τρία πανεπιστημιακά ιδρύματα μέσω του STEP-C αποτελεί ένα σημαντικό βήμα. Δημιουργεί έναν κοινό μηχανισμό που ενώνει τις δυνάμεις παραγωγής γνώσης του νησιού και μπορεί να επιταχύνει τη μετάβαση από την έρευνα στην επιχειρηματική αξιοποίηση.

Παράλληλα, η διαχρονική στήριξη της Περιφέρειας Κρήτης στην έρευνα, την καινοτομία και την εφαρμογή της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης έχει συμβάλει καθοριστικά στη διαμόρφωση ενός ώριμου περιφερειακού οικοσυστήματος. Η συνέχιση αυτής της στενής συνεργασίας μεταξύ Περιφέρειας, ITE, πανεπιστημίων, ερευνητικών φορέων και επιχειρηματικής κοινότητας αποτελεί βασική

προϋπόθεση για τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της Κρήτης.

Ο ρόλος του STEP-C είναι ακριβώς αυτός: να συνδέσει τα επιμέρους στοιχεία του οικοσυστήματος -την έρευνα, τις επιχειρήσεις, τις υποδομές, τη χρηματοδότηση και τα διεθνή δίκτυα- ώστε η γνώση που παράγεται στην Κρήτη να μετατρέπεται σε πραγματική οικονομική και κοινωνική αξία.

Το όραμά μας είναι η Κρήτη της επόμενης δεκαετίας να αποτελέσει ένα ευρωπαϊκό παράδειγμα για το πώς μια νησιωτική περιφέρεια μπορεί να αξιοποιήσει την επιστήμη, την καινοτομία και τη συνεργασία για να δημιουργήσει ένα νέο και διεθνώς αναγνωρισμένο μοντέλο ανταγωνιστικής και βιώσιμης ανάπτυξης.

Δρ. Γιώργος Παπαμιχαήλ

Ο Δρ. Γιώργος Παπαμιχαήλ είναι Διευθυντής του Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου Κρήτης (STEP-C) του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ITE) και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας Διαχείρισης και Ανάπτυξης του STEP-C. Είναι διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου (Science, Technology & Innovation Studies) με βασικές και μεταπτυχιακές σπουδές στην διοίκηση επιχειρήσεων και στη διαχείριση τεχνολογίας και καινοτομίας (Πανεπιστήμια Hertfordshire, OPEN, Glasow, Sussex-SPRU). Διαθέτει περισσότερα από 20 χρόνια εμπειρίας στον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών και δράσεων για την ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων. Έχει συμμετάσχει στον σχεδιασμό και την υλοποίηση περισσότερων από 50 ευρωπαϊκών και εθνικών έργων στους τομείς της καινοτομίας, της περιφερειακής ανάπτυξης και της επιχειρηματικότητας, ενώ έχει υποστηρίξει τη δημιουργία και ανάπτυξη σημαντικού αριθμού νεοφυών επιχειρήσεων και τεχνοβλαστών. Είναι μέντορας ακαδημαϊκών start-ups σε θέματα επενδυτικής ετοιμότητας (investment readiness) στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου και αξιολογητής ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας. Το ερευνητικό και επαγγελματικό του έργο εστιάζει στην ανάπτυξη οικοσυστημάτων καινοτομίας, σε πολιτικές μεταφοράς τεχνολογίας και στη σύνδεση της έρευνας με την βιομηχανία και την οικονομία.

Η Δυναμική και το Μέλλον της Βραχυχρόνιας Μίσθωσης στην Κρήτη (2019-2025)

Του Γιώργου Βασιλειάδη

Γιώργος Βασιλειάδης
Επίκουρος Καθηγητής
Τμήμα Διοικητικής
Επιστήμης και Τεχνολογίας
ΕΛΜΕΠΑ

1. Εισαγωγή: Ο Ριζικός Μετασχηματισμός ενός Τουριστικού Προορισμού

Η Κρήτη, ένας από τους κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς της Μεσογείου, βιώνει τα τελευταία χρόνια έναν δομικό μετασχηματισμό στο μοντέλο φιλοξενίας της. Η άνοδος των πλατφορμών τύπου Airbnb δεν αποτελεί απλώς μια παροδική τάση, αλλά τον καταλύτη για την αναδιαμόρφωση του real estate και της τοπικής οικονομίας. Η παρούσα έκθεση εξετάζει τη στρατηγική εξέλιξη της αγοράς βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Κρήτη από το 2019 έως το 2025 χρησιμοποιώντας πρωτογενή δεδομένα από τον οργανισμό Inside Airbnb [<https://insideairbnb.com/>]. Η ανάλυση των δεδομένων αυτών επέτρεψε τη χαρτογράφηση της αγοράς σε επίπεδο δήμων, την παρακολούθηση της τιμολογιακής πολιτικής και την καταγραφή των ρυθμών συμμόρφωσης, αναλύοντας πώς οι εξωτερικές προκλήσεις, οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις και οι νέες τάσεις στη ζήτηση συνέβαλαν στη διαμόρφωση μιας ώριμης και σταθερής επενδυτικής βάσης στον τομέα της φιλοξενίας στο νησί.

2. Η Μεταμόρφωση της Αγοράς: Από την Οργανική Ανάπτυξη στην Κανονιστική Εξυγίανση

Σημείο Αναφοράς: Η Δομή και το Μέγεθος της Αγοράς το 2019

Το 2019, η αγορά της Κρήτης είχε ήδη υπερβεί το στάδιο του αρχικού πειραματισμού, αποτελώντας έναν αυτόνομο και ανταγωνιστικό πυλώνα απέναντι στο παραδοσιακό ξενοδοχειακό μοντέλο. Με συνολικά 9656 καταλύματα και 3050 νέες εγγραφές (Εικόνα 1), η βραχυχρόνια μίσθωση δεν λειτουργούσε πλέον συμπληρωματικά, αλλά διεκδικούσε με αξιώσεις μερίδιο αγοράς, προσφέροντας προϊόντα διαμονής (όπως πλήρως εξοπλισμένες κατοικίες και βίλες) που τα ξενοδοχεία αδυνατούσαν να παρέχουν μαζί. Η προσφορά, αν και παρέμενε ισχυρή στα αστικά κέντρα και το παραλιακό μέτωπο, άρχισε να διαχέεται σταδιακά στην ενδοχώρα, αναδεικνύοντας νέους προορισμούς και μετατρέποντας την ακίνητη περιουσία σε ένα δυναμικό επενδυτικό εργαλείο.

Η Δοκιμασία της Πανδημίας και η Ανθεκτικότητα της Αγοράς (2020)

Η έλευση της πανδημίας προκάλεσε μια αισθητή ανάρωση στη δυναμική της αγοράς, λειτουργώντας ωστόσο και ως μια περίοδος εσωτερικής ανασυγκρότησης. Παρά τη σημαντική υποχώρηση των νέων καταλυμάτων κατά 40,8% (με μόλις 1804 νέες καταχωρήσεις το 2020), το υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο επέδειξε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα, σημειώνοντας οριακή αύξηση στα 11460 καταλύματα (Εικόνα 1). Η απόφαση της πλειονότητας των ιδιοκτητών να διατηρήσουν τα ακίνητά τους ενεργά στις πλατφόρμες, παρά τη μηδενική τουριστική κίνηση, αποδείχθηκε στρατηγικής σημασίας. Αυτή η στάση αναμονής και η διατήρηση των προσφερόμενων καταλυμάτων δημιούργησαν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ταχεία ανάκαμψη που ακολούθησε.

Η Μετα-COVID Εποχή (2021-2023)

Το 2021 αποτέλεσε το έτος της δυναμικής επαναφοράς για την αγορά της Κρήτης. Η στροφή των ταξιδιωτών προς την "ιδιωτική διαμονή" (private stay), με κύρια κίνητρα την ασφάλεια και την κοινωνική αποστασιοποίηση, εκτίναξε τη ζήτηση για αυτόνομες κατοικίες και βίλες. Η τάση αυτή ευθυγραμμίστηκε με τη διεθνή στροφή προς τον "τουρισμό απομόνωσης" (isolation tourism), οδηγώντας στον σχεδόν διπλασιασμό του προσφερόμενου χαρτοφυλακίου, το οποίο ανήλθε στα 20301 καταλύματα (Εικόνα 1). Η αναπτυξιακή αυτή πορεία συνεχίστηκε σταθερά, με το 2023 να καταγράφει 2.407 νέα καταλύματα, ανεβάζοντας το συνολικό πλήθος στις 25.425 μονάδες..

Σταθεροποίηση και Κανονιστική Εξυγίανση (2024-

2025)

Από το 2024, η αγορά εισήλθε σε φάση στρατηγικής σταθεροποίησης. Παρά το ιστορικό υψηλό των 27508 καταλυμάτων το 2025 (Εικόνα 1), ο ρυθμός των νέων καταλυμάτων παρουσίασε διακυμάνσεις, με την καθαρή προσθήκη να περιορίζεται στα 223 καταλύματα το 2024 και να ανακάμπτει στα 1860 το 2025. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται πρωτίστως στην κανονιστική εξυγίανση μέσω του Νόμου 5073/2023, αλλά και σε μια σειρά από μακροοικονομικούς παράγοντες και δείκτες κορεσμού της αγοράς. Ο συνδυασμός του αυξημένου λειτουργικού κόστους και του έντονου εσωτερικού ανταγωνισμού λειτούργησε ως καταλύτης για τον εξορθολογισμό της προσφοράς. Πλέον, η αγορά μετατοπίζεται σε ένα πιο επαγγελματικό περιβάλλον όπου η κερδοφορία εξαρτάται από την υψηλή ποιότητα υπηρεσιών.

3. Η Αποκωδικοποίηση της Αξίας: Τιμές, Προσφορά και Ζήτηση

Η Ανατροπή του Νόμου της Προσφοράς

Σύμφωνα με την κλασική οικονομική θεωρία, η ραγδαία αύξηση της προσφοράς θα οδηγούσε σε πτώση των τιμών. Ωστόσο, στην Κρήτη παρατηρείται το ακριβώς αντίθετο, γεγονός που υποδηλώνει μια βαθύτερη δομική αλλαγή. Ενώ το διάστημα 2021-2025 η προσφορά αυξήθηκε κατά 35,5%, η διάμεση τιμή διανυκτέρευσης σημείωσε άνοδο 47,5%, σκαρφαλώνοντας από τα \$80 στα \$118. Η απόκλιση αυτή εξηγείται από τη *ραγδαία μετατόπιση της ζήτησης που υπερκάλυψε την προσφορά, αλλά και από την ποιοτική αναβάθμιση* του τουριστικού προϊόντος, καθώς η αγορά μετακινήθηκε από απλά καταλύματα σε μονάδες υψηλότερων προδιαγραφών. Παράλληλα, η άνοδος των τιμών λειτούργησε και ως μηχανισμός απορρόφησης του αυξημένου λειτουργικού κόστους και του πληθωρισμού, επιβεβαιώνοντας ότι η Κρήτη εξελίσσεται σε έναν προορισμό που προσελκύει κοινό με υψηλότερη αγοραστική δύναμη. (Εικόνα 2)

Γεωγραφικές Ανισότητες και Νέες Ευκαιρίες

- **Χανιά:** Ο Αδιαμφισβήτητος Ηγέτης. Με 6092 εγγραφές το 2025 και αύξηση 44,3% από το 2021 (Εικόνα 3), τα Χανιά παραμένουν η ατμομηχανή της αγοράς. Η υψηλή αναγνωρισιμότητα του προορισμού εξασφαλίζει υψηλές πληρότητες, αλλά ταυτόχρονα αυξάνει το κόστος απόκτησης ακινήτων.
- **Ηράκλειο:** Η Άνοδος του Αστικού Τουρισμού. Ο Δήμος Ηρακλείου κατέγραψε την πιο επιθετική επέκταση με αύξηση προσφοράς 77% (Εικόνα 3). Η άνοδος της διάμεσης τιμής κατά 50%, από \$50 σε \$75 (Εικόνα 2), υποδηλώνει ότι η πρωτεύουσα του νησιού δεν είναι πλέον απλώς ένας "ενδιάμεσος" σταθμός, αλλά ένας αυτόνομος

προορισμός για επισκέψεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

• Προοπτικές Ανάπτυξης στην Ενδοχώρα.

Ιδιαίτερη αξία για τη στρατηγική ανάλυση παρουσιάζουν οι περιοχές της ενδοχώρας, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το Οροπέδιο Λασιθίου. Στη συγκεκριμένη γεωγραφική ζώνη, ενώ η προσφορά καταλυμάτων παραμένει σταθερή (Εικόνα 3), οι τιμές σημείωσαν άνοδο της τάξεως του 119,6% (Εικόνα 2). Το εύρημα αυτό ενδέχεται να υποδηλώνει μια δυνητική επενδυτική ευκαιρία σε προορισμούς όπου ο ανταγωνισμός παραμένει περιορισμένος, πιθανώς λόγω μιας μετατοπιζόμενης προτίμησης μέρους των ταξιδιωτών προς εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Υπό αυτό το πρίσμα, περιοχές με αυτά τα χαρακτηριστικά φαίνεται να προσφέρουν προοπτικές για ενισχυμένα περιθώρια κέρδους. Η δυνατότητα εφαρμογής υψηλότερης τιμολογιακής πολιτικής σε αυτές τις περιπτώσεις φαίνεται να συνδέεται με την εξειδικευμένη φύση των καταλυμάτων και τη διατήρηση της προσφοράς σε ελεγχόμενα επίπεδα.

- **Ζώνες Υψηλής Αξίας.** Ο Μυλοπόταμος (+85,8% στις τιμές), τα Σφακιά (+63,3%) και ο Αποκόρωνας (+59,8%) αναδεικνύονται σε προπύργια του τουρισμού πολυτελείας και υψηλών απαιτήσεων (Εικόνα 2). Στις περιοχές αυτές, η επενδυτική στρατηγική δεν εστιάζει στον όγκο των κρατήσεων, αλλά στη μεγιστοποίηση της μέσης τιμής ανά διανυκτέρευση μέσω ακινήτων υψηλών προδιαγραφών. Η τάση αυτή υπογραμμίζει τη στροφή της αγοράς προς ένα μοντέλο που επιβραβεύει την ποιότητα και την αποκλειστικότητα, εξασφαλίζοντας υψηλές αποδόσεις παρά τη συγκρατημένη αύξηση της προσφοράς.

4. Το Προφίλ των Οικοδεσποτών

Η Κυριαρχία των Μεγάλων Χαρτοφυλακίων

Η ανάλυση της σύνθεσης των οικοδεσποτών βάσει του πλήθους των ακινήτων που διαχειρίζονται (Εικόνα 4) καταρρίπτει τον μύθο ότι το Airbnb στην Ελλάδα είναι αποκλειστικά υπόθεση μεμονωμένων ιδιοκτητών που συμπληρώνουν το εισόδημά τους. Η αγορά της Κρήτης είναι πλέον βαθιά επαγγελματική:

- *Το 43,5% της συνολικής προσφοράς (11974 καταλύματα)* ελέγχεται από οικοδεσπότες που διαχειρίζονται 5 ή περισσότερα ακίνητα (Εικόνα 4). Αυτή η κατηγορία επενδυτών διαθέτει την τεχνογνωσία, τα εργαλεία δυναμικής τιμολόγησης και τις υποδομές καθαριότητας που καθιστούν τον ανταγωνισμό δύσκολο για τους μικρότερους παίκτες.
- *Αντιθέτως, οι μεμονωμένοι ιδιοκτήτες (1 ακίνητο)*

αποτελούν το 26,7% της αγοράς (Εικόνα 4). Αν και πολυάριθμοι, η επιρροή τους στη διαμόρφωση των τιμών μειώνεται, καθώς συχνά δεν έχουν τη δυνατότητα για επιθετικό marketing ή διαχείριση υψηλών προδιαγραφών.

Εντοπιότητα και η Άνοδος των Εταιρειών Διαχείρισης

Σε γεωγραφικό επίπεδο, η ιδιοκτησία παραμένει ελληνική στην πλειονότητά της, αλλά ο τρόπος εμφάνισης στις πλατφόρμες έχει αλλάξει δραστικά (Πίνακας 1). Το ποσοστό των οικοδεσποτών που δηλώνουν έδρα την Ελλάδα μειώθηκε από το 88,4% (2021) στο 58,1% (2025). Η ταυτόχρονη εκτόξευση των «Άγνωστων» τοποθεσιών στο 36,4% δεν σημαίνει απαραίτητα αποχώρηση από την Ελλάδα, αλλά τη μαζική ανάθεση της διαχείρισης σε εταιρείες εκμετάλλευσης ακινήτων που συχνά αποκρύπτουν την τοποθεσία του ιδιοκτήτη για λόγους ιδιωτικότητας ή επαγγελματικής ομοιομορφίας.

Η διεθνής επενδυτική παρουσία παραμένει στο 5,5% (Πίνακας 1). Οι ξένοι επενδυτές επιλέγουν την Κρήτη για την αγορά παραθεριστικών κατοικιών τις οποίες πιθανότατα εκμεταλλεύονται όταν δεν τις χρησιμοποιούν, εστιάζοντας λιγότερο στην ποσότητα και περισσότερο στην ποιότητα και τη διατήρηση της αξίας του ακινήτου τους.

5. Ρυθμιστική Συμμόρφωση και Διεύρυνση της Αγοράς

Η ανάλυση του συνόλου των καταχωρήσεων στην Κρήτη για την περίοδο 2021-2025 αναδεικνύει μια παράλληλη εξέλιξη: τη σταθερή αριθμητική ανάπτυξη της αγοράς και την ταυτόχρονη θεσμική της θωράκιση. Το 2021, μόνο το 76,1% των συνολικών καταχωρήσεων διέθετε επίσημο αριθμό μητρώου ή άδεια, ενώ τον Ιούνιο του 2025 το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 96,3% (Εικόνα 5).

Η αύξηση της συμμόρφωσης κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες επιτεύχθηκε σε ένα περιβάλλον έντονης επενδυτικής δραστηριότητας, καθώς το συνολικό απόθεμα καταλυμάτων αυξήθηκε από 20301 σε 27508 μονάδες μέσα σε τέσσερα έτη (Εικόνα 1). Η σταδιακή αυτή σύγκλιση προς την πλήρη νομιμότητα υποδηλώνει ότι οι κανονιστικές απαιτήσεις έχουν πλέον ενσωματωθεί πλήρως στη λειτουργία της βραχυχρόνιας μίσθωσης, ανεξαρτήτως του μεγέθους ή του τύπου του καταλύματος.

Συμπεράσματα και Στρατηγικές Κατευθύνσεις

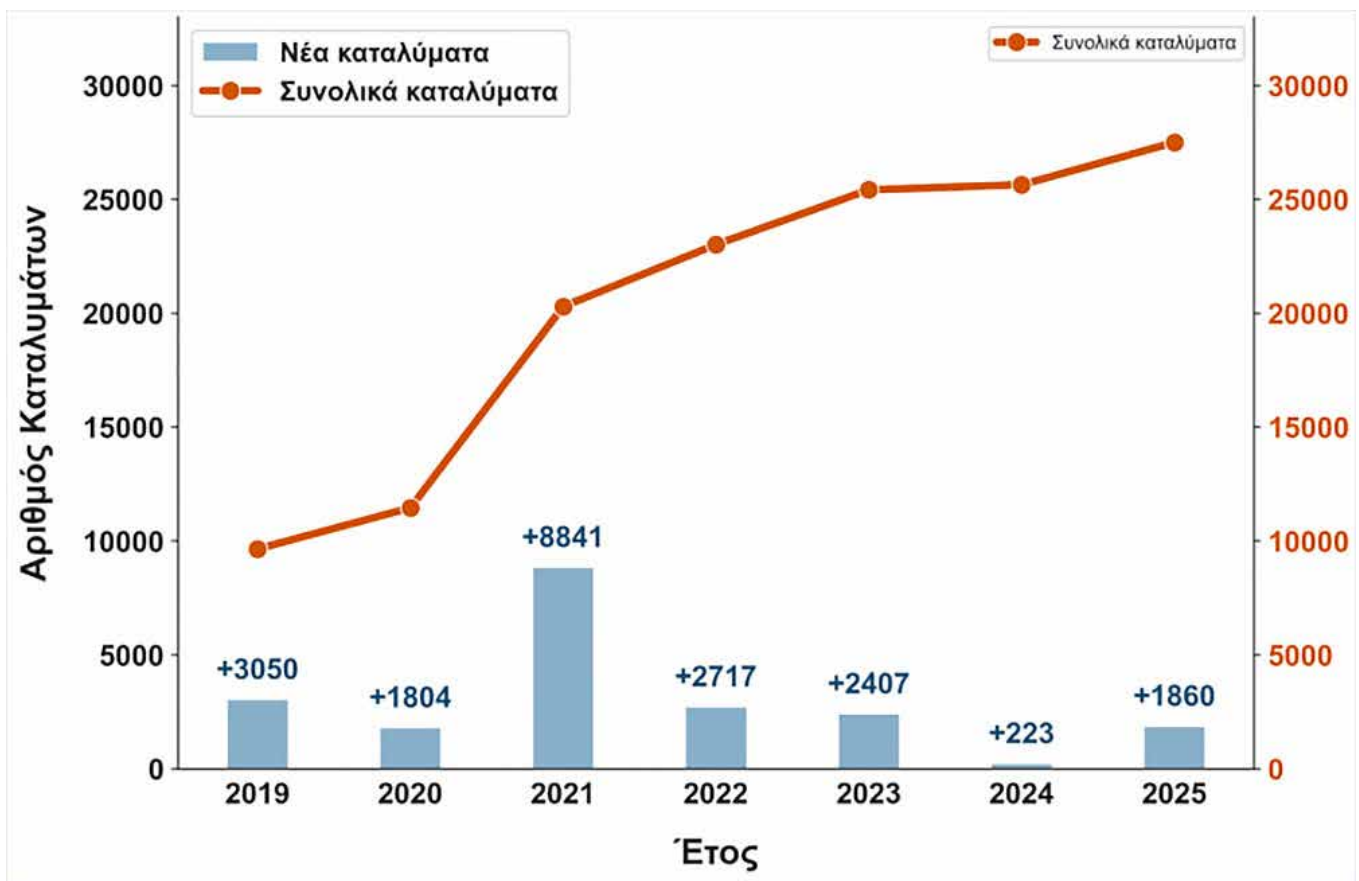
Η ανάλυση της περιόδου 2019-2025 αναδεικνύει πως η αγορά της Κρήτης έχει εισέλθει σε φάση

ώριμης σταθεροποίησης. Πλέον, η βιωσιμότητα συναρτάται άμεσα με την ποιότητα και την κανονιστική συμμόρφωση, και όχι με την άκριτη ποσοτική επέκταση. Η μείωση των νέων καταλυμάτων κατά 13% συγκριτικά με το 2024, σε συνδυασμό με τη σταθερή άνοδο της διάμεσης τιμής, υποδηλώνει τον εξορθολογισμό της αγοράς, η οποία στρέφεται σε επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ουσιαστικά, σηματοδοτείται το τέλος του «ευκαιριακού» κέρδους: η εποχή της παθητικής απόδοσης έχει παρέλθει, παραχωρώντας τη θέση της στην επαγγελματική διαχείριση και τη νομική θωράκιση.

Η ποιοτική αναβάθμιση αποτελεί μονόδρομο. Με τη διάμεση τιμή στα \$118, οι επισκέπτες απαιτούν premium παροχές και ενεργειακή αρτιότητα που να δικαιολογούν το κόστος. Παράλληλα, αναδιατάσσεται ο γεωγραφικός χάρτης των επενδύσεων: ενώ ο δυτικός άξονας προσφέρει σταθερότητα, η κεντρική και ανατολική Κρήτη, καθώς και η ενδοχώρα, αναδεικνύονται σε ανερχόμενες δυνάμεις,

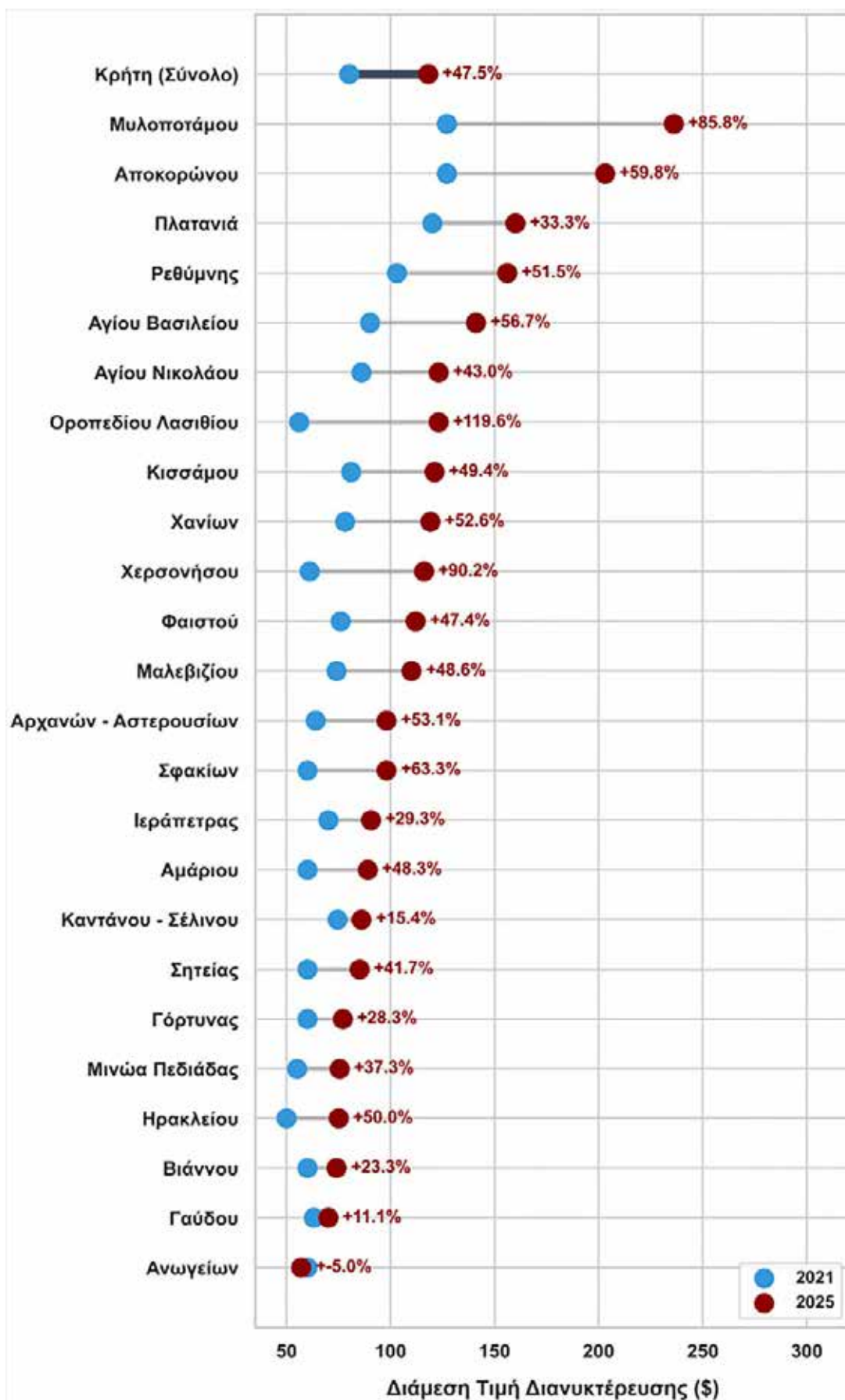
προσελκύοντας κοινό που αναζητά την αυθεντικότητα. Για τους μικρούς ιδιοκτήτες, η σύμπραξη με εταιρείες διαχείρισης μετατρέπεται από πολυτέλεια σε αναγκαία συνθήκη επιβίωσης. Τέλος, το ενδεχόμενο κανονιστικών περιορισμών σε κορεσμένες ζώνες (Παλιά Πόλη Χανίων/Ρεθύμνου, κέντρο Ηρακλείου) αποτελεί τη μείζονα πρόκληση. Για τον διορατικό επενδυτή, ωστόσο, αυτό μεταφράζεται σε ευκαιρία στροφής προς λιγότερο προβεβλημένες περιοχές, διασφαλίζοντας τη μακροχρόνια ανθεκτικότητα του προϊόντος.

Εν κατακλείδι, η Κρήτη παραμένει κορυφαίος επενδυτικός προορισμός, έχοντας αποδείξει την ανθεκτικότητά της στους κλυδωνισμούς και καταγράφοντας ρυθμούς ανάπτυξης άνω του εθνικού μέσου όρου. Η σταθεροποίηση του 2025 δεν συνιστά κόπωση, αλλά την αφετηρία μιας νέας περιόδου ωριμότητας και κερδοφορίας για όσους αντιληφθούν έγκαιρα τις νέες ισορροπίες.

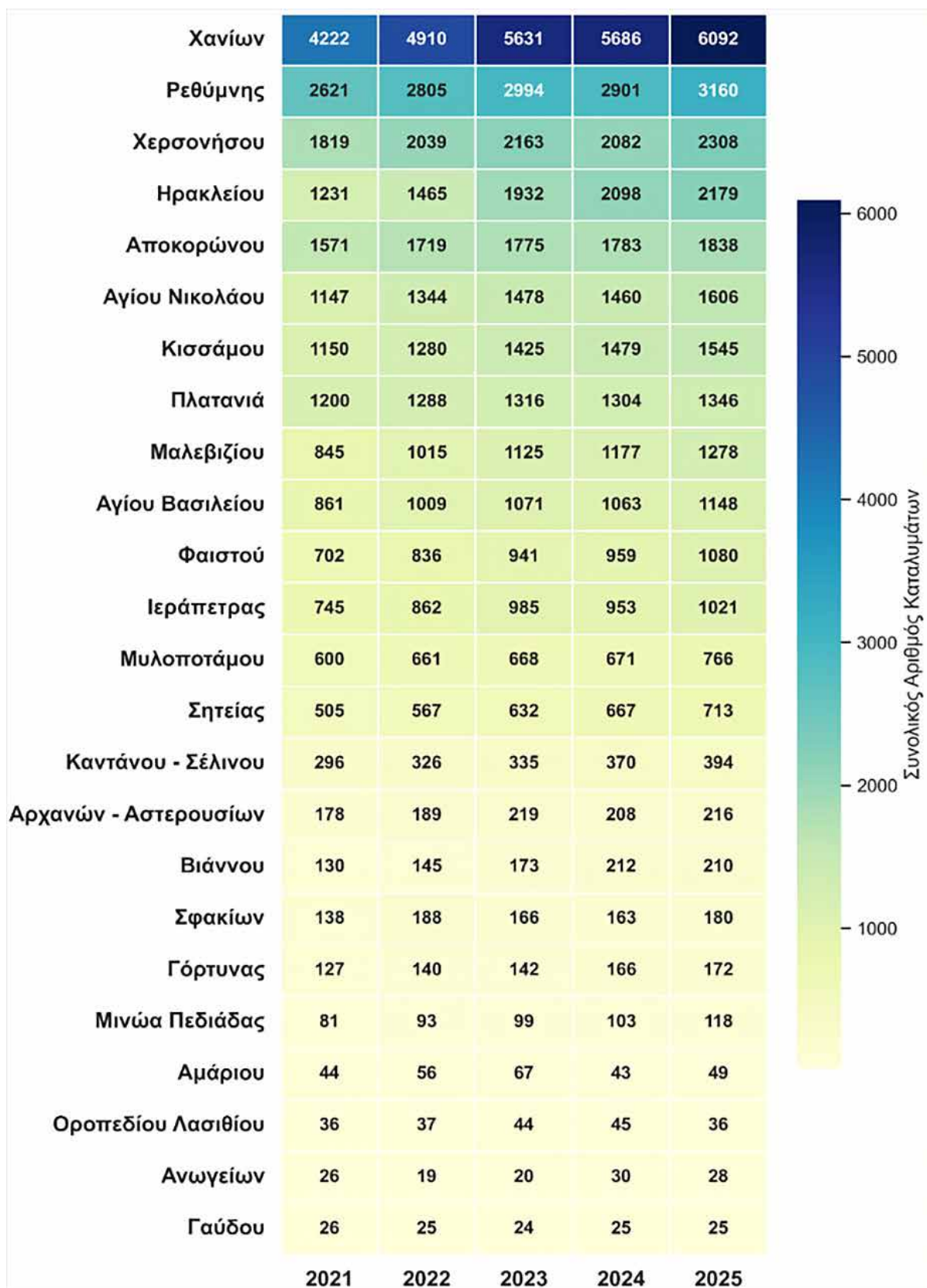

Εικόνα 1

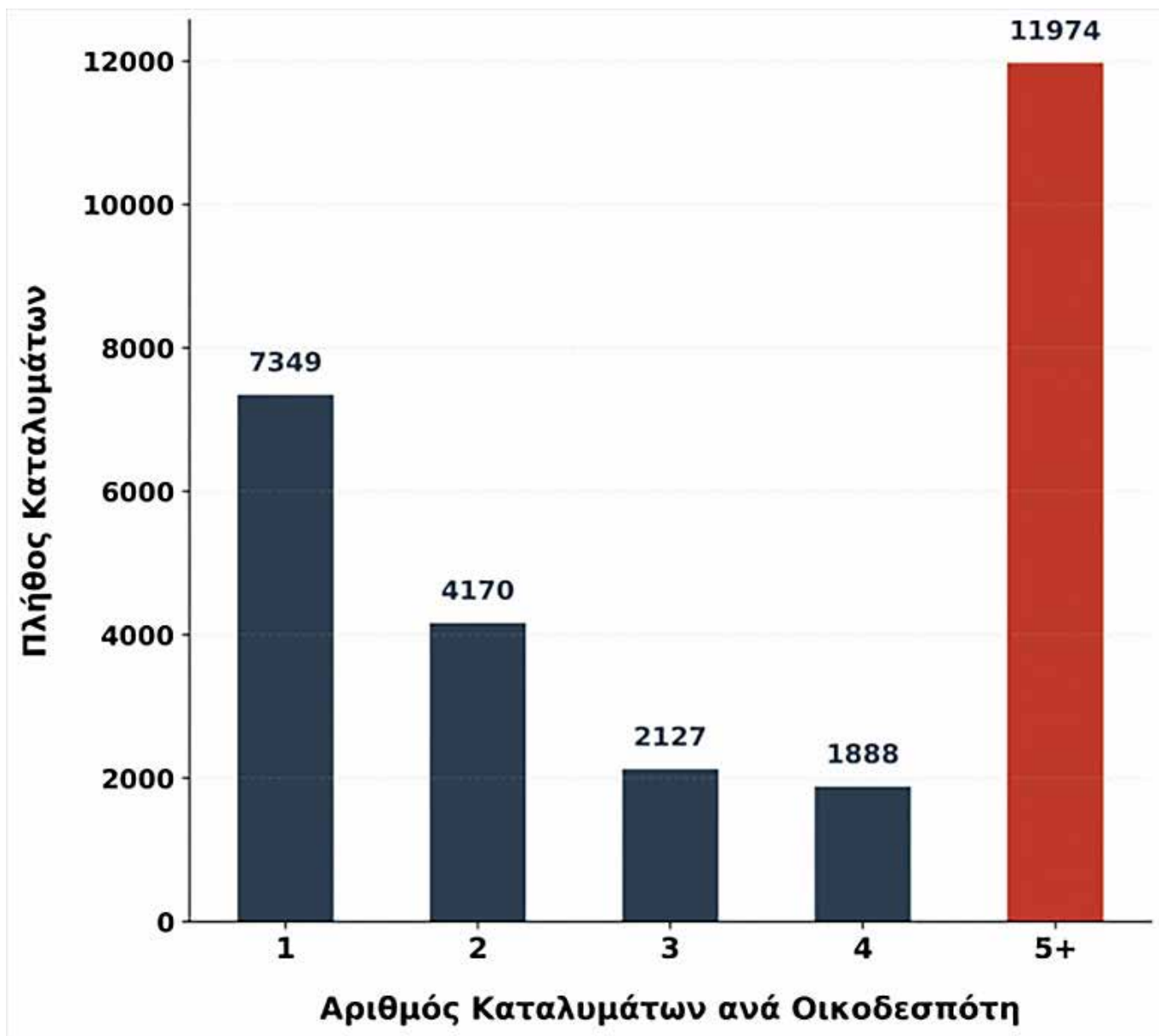
Η διαχρονική εξέλιξη της αγοράς βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Κρήτη (2019-2025). Οι μπάρες απεικονίζουν τον ετήσιο ρυθμό εισόδου νέων καταλυμάτων, ενώ η γραμμή αποτυπώνει την κλιμάκωση του συνολικού πλήθους. Παρατηρείται η κορύφωση των νέων εγγραφών το 2023 και η επακόλουθη σταθεροποίηση το 2025.

Εικόνα 2
Η εξέλιξη των τιμών ανά Δήμο και συνολικά από το 2021 στο 2025.

Εικόνα 3

Η διαχρονική εξέλιξη του συνολικού αριθμού καταλυμάτων ανά δήμο στην Κρήτη (2021-2025).
Η διαβάθμιση του χρώματος υποδηλώνει την πυκνότητα της προσφοράς.

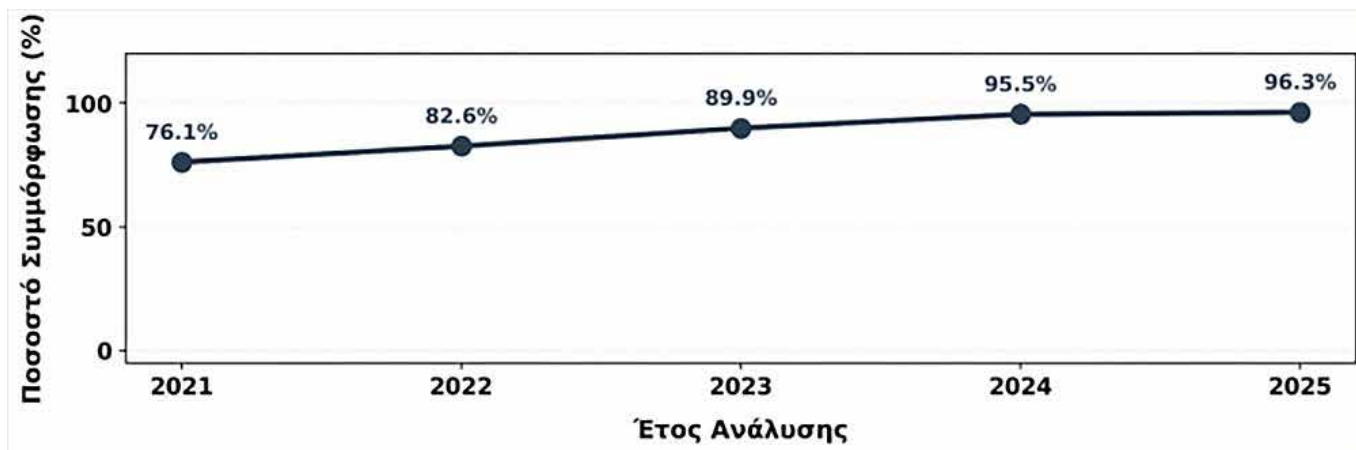

Εικόνα 4

Πόσα καταλύματα διαχειρίζεται ο κάθε ιδιοκτήτης (2025). Η πλειονότητα των καταλυμάτων ανήκει σε ανθρώπους που νοικιάζουν μόνο ένα ή δύο ακίνητα (ίσως το εξοχικό τους ή ένα δεύτερο σπίτι). Ωστόσο, στη δεξιά πλευρά (κατηγορία «5+»), βλέπουμε ένα μεγάλο μέρος της αγοράς που ελέγχεται από επαγγελματίες διαχειριστές ή εταιρείες που έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους πάνω από πέντε καταλύματα η καθεμία.

Πίνακας 1: Γεωγραφική κατανομή ιδιοκτησίας: Σύγκριση εγχώριας και διεθνούς επενδυτικής δραστηριότητας στην αγορά βραχυχρόνιας μίσθωσης της Κρήτης για την περίοδο 2021-2025.

	Ελλάδα	Εξωτερικό	Άγνωστο
2021	88,43%	10,80%	0,77%
2022	89,00%	10,88%	0,12%
2023	63,34%	5,96%	30,70%
2024	62,98%	6%	31,02%
2025	58,05%	5,53%	36,42%

Εικόνα 5

Διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού θεσμικής συμμόρφωσης (λήψη ΑΜΑ/άδειας) στο σύνολο των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Κρήτη (2021-2025). Η άνοδος από το 76,1% στο 96,3% καταδεικνύει την πλήρη ενσωμάτωση του κλάδου στο κανονιστικό πλαίσιο και την εξάλειψη της αδήλωτης δραστηριότητας.

μέχρι σήμερα...

ηλιαχτίδα

ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΓΟΝΕΩΝ & ΦΙΛΩΝ
ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΝΕΟΠΛΑΣΙΑ

με την δική σας στήριξη...

Μέχρι σήμερα η Ηλιαχτίδα έχει προσφέρει στο Πα.Γ.Ν.Η. δωρεές άνω του ποσού των 1.257.643 ευρώ

Η σημαντική στήριξη της Ηλιαχτίδας προς τους ωφελούμενους της κατά την χρονική περίοδο 2011-2020 ξεπέρασαν το ποσό των 700.000 ευρώ.

Έχει κατασκευάσει και δωρίσει στο Πα.Γ.Ν.Η. τον Παιδικό Ξενώνα Φιλοξενίας "η Ηλιαχτίδα" όπου παρεχεται δωρεάν διαμονή στους γονείς των παιδιών που νοσηλεύονται.

Ο Παιδικός Ξενώνας Φιλοξενίας "η ηλιαχτίδα" από το 2013 έως σήμερα έχει φιλοξενήσει περισσότερες από 90 οικογένειες, καλύπτοντας παράλληλα τις βασικές ανάγκες διαμονής τους.

Φροντίζει για την εύρυθμη διαχείριση και λειτουργία του Ξενώνα σε συνεργασία με τη Διοίκηση του Πα.Γ.Ν.Η., χρηματοδοτώντας μέρος των λειτουργικών του δαπανών (μισθοδοσία προσωπικού, έξοδα συντήρησης, προμήθεια βασικών τροφίμων και ειδών). Για το σκοπό αυτό η Ηλιαχτίδα έχει διαθέσει περισσότερα από 150.000 ευρώ (2013-σήμερα).

Για το διάστημα 2016 -2020 η Ηλιαχτίδα έχει δεχτεί και καλύψει περισσότερα από 650 οικονομικά αιτήματα που αφορούν σε ιατρικές ή άλλες δαπάνες.

Έχει ανακαινίσει και εξοπλίσει πλήρως ένα παιδότοπο στον χώρο της Κλινικής Αιματολογίας - Ογκολογίας Παίδων του Πα.Γ.Ν.Η.

Η εξωνοσοκομειακή ψυχολογική στήριξη των μελών των οικογενειών των πασχόντων παιδιών κατά το χρονικό διάστημα 2016 -2020 ξεπερνά τις 2000 συνεδρίες.

Ανέλαβε το κόστος της διαμόρφωσης και του πλήρους εξοπλισμού 2 θαλάμων για Μεταμόσχευση Μυελού των Οστών στην Κλινική Αιματολογίας - Ογκολογίας Παίδων του Πα.Γ.Ν.Η.

Έχει δημιουργήσει Μητρώο Εθελοντών δотών αιμοπεταλίων και αίματος για την στήριξη των οικογενειών στην εύρεση κατάλληλων δотών αιμαπεταλίων όσο και στην αντιμετώπιση ελλείψεων ζωτικής σημασίας.

Ανέλαβε το κόστος της αγοράς μηχανήματος σταδιακής κατάψυξης, απαραίτητο για την επεξεργασία των μοσχευμάτων.

Ανέλαβε, κατά τα έτη 2007-2015, το κόστος μισθοδοσίας, ποσού 60.900 ευρώ της παιδοψυχολόγου η οποία είχε διατεθεί στην Κλινική Αιματολογίας-Ογκολογίας Παίδων του Πα.Γ.Ν.Η.

Το 2019 η Ηλιαχτίδα προχώρησε στη δημιουργία μιας Δομής Ψυχοκοινωνικής Στήριξης, πρωτοποριακής στην Ελλάδα, που λειτουργεί υπό την εποπτεία του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, παρέχοντας δωρεάν συνεδρίες ψυχολογικής ενδυνάμωση στους μικρούς ασθενείς και στα μέλη των οικογενειών τους.

Τα έσοδα του Συλλόγου προέρχονται από συνδρομές μελών, δωρεές, χορηγίες και από κοινωνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις που η Ηλιαχτίδα οργανώνει ή συμμετέχει.

Στην Ηλιαχτίδα είμαστε όλοι εθελοντές. Γονείς και φίλοι παιδιών με καρκίνο,αφοσιωμένοι στην εξυπηρέτηση του σκοπού του Συλλόγου, χωρίς καμία οικονομική αμοιβή με απεριόριστη Αγάπη και Σεβασμό στα παιδιά και στις οικογένειες τους.

Κάλεσε από σταθερό ή κινητό και στήριξε το έργο της Ηλιαχτίδας

19850*

...μια Ηλιαχτίδα για κάθε παιδί σε όλο το νησί!!!

*Χρέωση από σταθερό: 2,60€ με ΦΠΑ και τέλος σταθερής τηλεφωνίας
Χρέωση από κινητό: 2,48€ με ΦΠΑ και εφαρμόζεται επιπλέον τέλη κινητής τηλεφωνίας με βάση το λογαριασμό του καταναλωτή

Φυσικά Καλλυντικά με Βιολογικά Συστατικά

Εντομοαπωθητικό

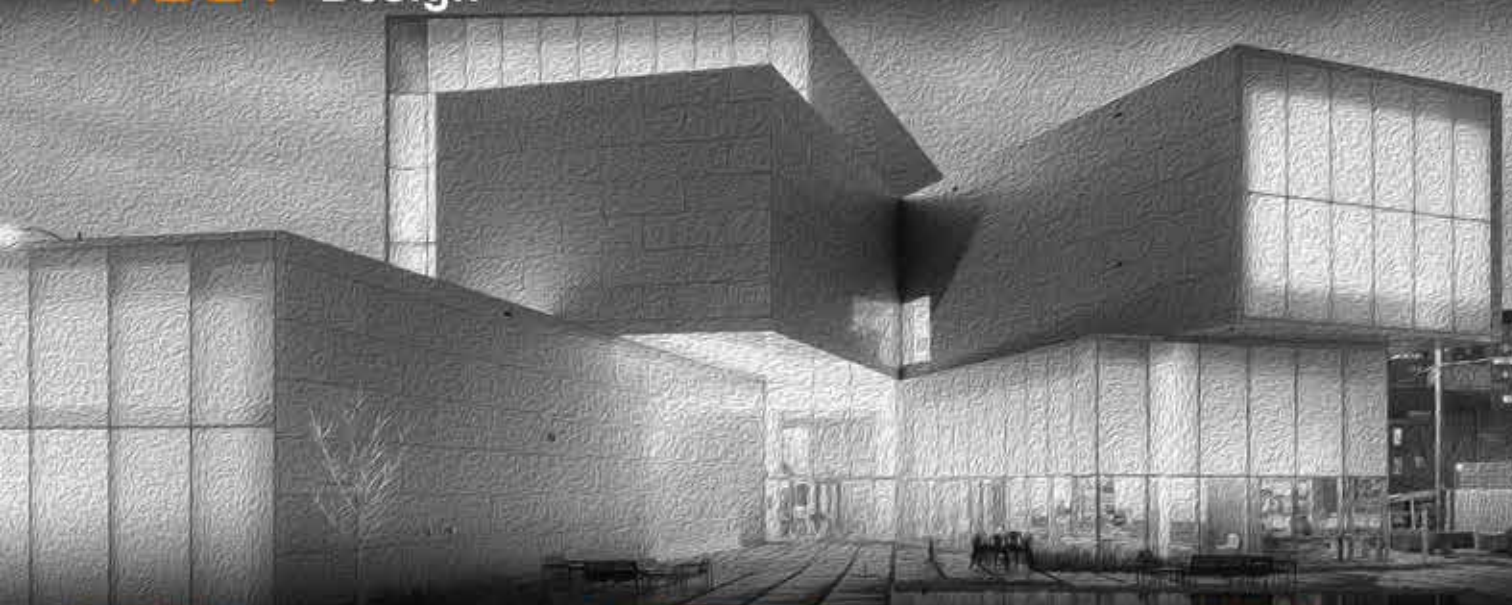

Λοσιόν σώματος
με αλόη & καλέντουλα

www.dimitra-balsam.com

info@dimitra-balsam.com

TEL: +30 6979 476 129

EXHIBITION SERVICES

SHOPFITTING SERVICES

EVENT SERVICES

We are proud that well-know customers rely on our services on regular basis and would be happy to add you to our list.

... and others